

Konferenca sindikata

Plače, finance . . .

30. junija je potekala 4. redna seja konference osnovnih organizacij Litostroja. Delegati so se zbrali predvsem zato, da bi ocenili (poreferendumsko) nagrajevanje po tozidih in delovnih skupnostih ter da bi bili deležni osnovnih informacij o dolgo pripravljeni in pričakovani reorganizaciji Litostroja. Dodatno pa je bil na predlog tov. Tomšiča dnevni red razširjen še na obravnavo Zakona o začasnih omejitvi razpolaganja z delom družbenih sredstev za bruto osebne dohodke.

Najobsežnejša in najdaljša je bila razprava ter ocena nagrajevanja, do katerega je prišlo na osnovi novega pravilnika o osnovah in merilih za delitev osebnih dohodkov, ki smo ga aprila sprejeli na referendumu. V razpravi je sodelovalo veliko število delegatov. Kljub temu, da so se njihove ocene razlikovale in bile včasih celo diametralno nasprotne (nekateri so menili, da je šlo preveč po sistemu vsakomur nekaj in v preveliko uravnolovko, drugi pa so bili prepričani, da je večino točk pobrala preozka skupina delavcev, za katere pa ne velja vedno in povsod, da so to kreativni in strokovni kadri), pa so si bili edini v tem, da namen točkovanja ni bil dosežen zaradi subjektivnih pa tudi objektivnih vzrokov, da so bili premalo upoštevani kriteriji strokovnosti in perspektivnosti kadrov ter da je prišla do izraza težnja po uravnolovki. Strinjali so se tudi v tem, da moramo nujno razlikovati med dobrimi in slabimi delavci in to razliko tudi materializirati, jo napraviti otipljivo z nagrajevanjem.

Glede na to, da velika večina delegatov ni dobila pisnih ocen vodstev tozidov in delovnih skupnosti, pa je konferenca ponovno sprejela sklep, da morajo predstavniki izvršnih odborov zahtevati od direktorjev pisno oceno s kriteriji, katere so upoštevali pri delitvi

točk. Na tej osnovi pa naj posamezni izvršni odbori ocenijo, če je sprememba pravilnika dosegla svoj namen.

O bližajoči se reorganizaciji je v od-sotnosti generalnega direktorja govoril direktor tozda PUM Zvonimir Volfand. Pojasnil je, da je reorganizacija Litostroja predvidena s sanacijskim programom, da s takšno organizacijo, kot jo imamo, nimamo možnosti za prilagajanje tržišču in njegovim zakonitostim, kot jih vse bolj zahteva čas. Na osnovi negativnih lastnosti in učinkov, ki izvirajo iz naše sedanje organiziranosti, je ljubljanski Zavod za produktivnost dela, kateremu smo zaupali izdelavo predloga izhodišč za drugačno — boljšo in produktivnejšo organizacijo Litostroja predlagal, da bi bili organizirani v šest produktivno organiziranih tozidov (vsak bi zajemal proizvodnjo, domačo prodajo, projektivo, konstrukcijo, tehnologijo, kontrolo kakovosti, ekonomiko poslovanja, stroške in kalkulacije) in treh storitvenih tozidov (Vzdrževanje in transport, Raziskave in razvoj, Zunanje storitvene enote). Preostali deli našega poslovnega procesa pa bi bili organizirani v delovno skupnost kot strokovni sektorji (nabava, finance, informacijski sistem in organizacija, splošne zadeve, kadrovanje, plan, analize in računovodstvo, prodaja in raziskava

tržišča ter kakovost in zanesljivost).

Končni namen reorganizacije je predvsem doseči fleksibilnost in funkcionalno povezanost med posameznimi proizvodnimi in strokovnimi procesi. Litostroj bi tako deloval kot enotni poslovni prostor.

V marsičem pa smo pri reorganizaciji odvisni tudi od številnih zunanjih dejavnikov in zakonodaje, tako da je zaenkrat še težko govoriti o tem, kakšna bo končna organiziranost Litostroja, saj se pojavljajo tudi možnosti splošne, netozdovske organiziranosti.

Tov. Volfand je tudi povedal, da je centralni delavski svet sprejel program poteka reorganizacije ter dal pobudo za razpravo v vseh DPO in samoupravnih organih. PO predvi-

(Nadaljevanje na 2. strani)

BIAM 1988

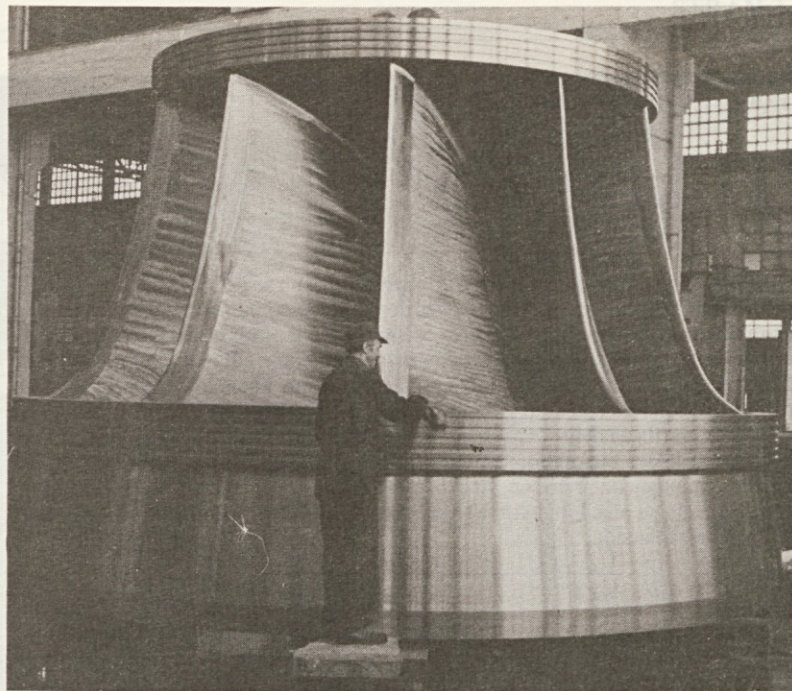
Vsaki dve leti poteka v Zagrebu mednarodna razstava orodnih strojev in orodja — BIAM. Tokrat je bil že deveti po vrsti, in sicer je trajal od 13.—18. junija. To je specializirana razstava, na kateri se pojavljajo vsi jugoslovanski proizvajalci, ki na tem področju nekaj pomenijo, udeleži pa se ga tudi veliko razstavljalcev iz tujine. Vsi proizvajalci se na sejem že precej časa pred pričetkom skrbno pripravljajo in razstavijo svoje najnovejše in najboljše izdelke, saj je to v naši državi najboljša prilžnost za merjenje svojih dosežkov s konkurenco.

Ker v to področje strojegradske spada tudi naš program proizvodnje preoblikovalne opreme, smo se odločili, da tudi mi prikažemo rezultate našega dela v zadnjem obdobju.

Tako smo razstavili vzorec avtomatizirane fleksibilne tlačnolivne celice FTC-10-HTS-1000/100, katere bomo pričeli odpremljati v Sovjetsko zvezo že v 3. četrtletju letošnjega leta. Odpremiti moramo 39 celic v skupni vrednosti 25 milijonov dolarjev. Fleksibilna tlačnolivna celica je popolnoma avtomatiziran stroj za tlačno litje, opremljen z roboti za dodajanje taline, odzemanje ulitkov, hitro menjavo orodja, vrsto raznih kontrol itd., vse pa je vođeno preko računalnika. Značilnost take fleksibilne celice je njena zmožnost, da v nekaj minutah lahko pričnemo proizvajati nov izdelek.

Ta oprema brez dvoma pomeni svetovni vrh na svojem področju, kar dokazuje tudi prejeta zlata medalja za kvaliteto BIAM.

Drugi del razstavljenе opreme je predstavljala družina hidravličnih orodnih izsekovalnih in utiskovalnih sistemov, ki so bili razviti in izdelana za kupca iz ZDA. Prvi prototip že nekaj časa uspešno deluje pri tem kupcu, zato se nadejamo večjega naročila.

Še zadnji posnetek v tovarni

Po uspešno opravljenem utežiščanju, zadnji fazi pri izdelavi doslej daleč največjega nizkotlačnega Francisovega gonilnika in po uspešnih kontrolah hidravličnih oblik gonilnih lopat, smo z nestrpnostjo dočakali dan, ko odhajajo tako mogočen del turbinske opreme na dolgo pot preko Luke Koper in pristanišča Amphiloia do gradbišča hidrocentrale Stratos v Grčiji. V tem trenutku gre zahvala vsem delavcem Litostroja, ki so kakorkoli sodelovali pri izdelavi, montažerjem pa želimo uspešno montažo in skorajšnje prvo vrtenje.

Posebej pa nas razveseljuje dejstvo, da je tudi drugi gonilnik že zvarjen in pripravljen za končno obdelavo, tako da ga bomo lahko že jeseni predali naročniku. (Foto: E. L.)

Po junijskih dosežkih do konca leta

V vsestranski bitki za ureditev razmer in boljše gospodarjenje v Litostroju smo nekoliko nestrpno, pa vendar optimistično prišli do konca junija, ki pomeni tudi zaključek prvega polletja letošnjega leta. Ob predpostavki, ki je bila večkrat povedana na različnih sejah in sestankih, da so naši proizvodni programi zmerno pokriti z naročili, bi bilo pričakovati tudi vsaj zmerne polletne rezultate. Če k temu dodamo še dejstvo, da letos delamo pod posebnimi pogoji v okviru sprejetih ukrepov iz sanacijskega programa delovne organizacije, potem bo še kako potrebno, da gre polletni rezultat gospodarjenja pod drobnogled.

Danes, 7. 7. 1988, smo prejeli prve podatke POAE o fakturirani realizaciji v juniju v višini skoraj 22 milijard din, kar pomeni, da smo za 24 odstotkov presegli mesečni plan. Torej ima zmerni optimizem in zaupanje v sanacijski program vendarle realne osnove. Seveda, če bo šlo vsaj tako naprej do konca leta 1988.

Junijski rezultati so torej spodbudni in nakazujejo možnost, da bomo prvo polletje zaključili pozitivno. Kljub temu pa moramo dosežke v juniju realno ocenjevati, kar pomeni, da niso le plod dela v tem mesecu, temveč vsaj zadnjih treh mesecev. V tem rezultatu je tudi izpad majskih dosežkov, saj vemo, da smo bili v maju v nekaterih proizvodnih programih krepko pod planom. Prav tako moramo upoštevati dejstvo, da so bile v fakturah zaradi inflacije pri naših kupcih uveljavljene višje cene. Vemo, da nam v zadnjem obdobju krepko rastejo materialni stroški, energija, obresti za posojila pa tudi proizvodni in ostali stroški.

Morda je najbolj realna cena junijskih rezultatov, ki nakazujejo, da se v Litostroju vendarle nekaj premika v primerjavi z junijem 1987, ko smo z velikimi težavami realizirali le 5,7 milijarde din. To bi danes pomenilo, ob upoštevanju 175-odstotne inflacije (v času od junija 1987 do junija 1988) nekaj nad 15 milijard din, kar v primerjavi z letošnjim junijskimi podatki o doseženih 22 milijardah din pomeni realno za 40 odstotkov boljši poslovni rezultat. Pomembno je vedeti, da bi se morali junijski dosežki nadaljevati tudi v drugem polletju letošnjega leta, saj moramo do konca leta 1988 iz vseh programov iztržiti (ob sedanjem trendu inflacije) še najmanj 135 milijard din. To pa pomeni, da bomo morali v letu 1988, ob prevrednotenem gospodarskem načrtu zaradi sanacijskega programa in inflacije doseči skupno realizacijo 202 milijardi din.

Poglobljena obravnava letošnjih polletnih rezultatov, za katere danes že vemo (realizirali smo 70 milijard din), bo pokazala, koliko smo bili uspešni, hkrati pa se bo v poslovnem poročilu videlo, kje smo grešili, oziroma v katerih delih poslovnega procesa so potrebni korenitejši ukrepi za boljše gospodarjenje.

Predvidevamo pa lahko, da drugo polletje ne bo niti lahko niti preprosto, saj nas čaka poleg ogromnih planskih obveznosti tudi predvidena reorganizacija podjetja, v širšem smislu pa se bomo morali sproti prilagajati še reformi celotnega gospodarskega sistema v Jugoslaviji!

K. G.

Fleksibilna avtomatizirana tlačnolivna celica FTC-10-HTS-1000/1000

Ponovitev referenduma v obdelavi

Tokrat ZA!

Kot se vsi še spominjamo, so se 25. aprila, ko smo se delavci Litostroja z referendumom odločali za spremembe in dopolnitve samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delitev osebnih dohodkov ter o pravilniku o osnovah in merih za delitev OD, edino delavci tozda Obdelava odločili, da pravilnika ne bodo sprejeli. Za sprejem pravilnika je glasovala manj kot polovica delavcev tozda (48,81%), tako da so edino v tem tozdu po zaključenem aprilskem referendumu osnove in merila za delitev OD še naprej ostale nespremenjene. To pomeni, da delavcem Obdelave tudi ni bila dana možnost napredovanja do 4. razporeditvenega razreda (namenjena predvsem strokovnim kreativnim delavcem), delavci druge in tretje izmene pa niso bili deležni 10-odstotnega povišanja, kot je veljalo za ostalo delovno organizacijo.

Ta izjemni položaj tozda Obdelava pa je prenehal ob koncu junija, ko je bil referendum o sprejemu pravilnika o osnovah in merilih za delitev OD ponovljen. Ponovitve referenduma, ki je bila 23. in 29. junija, se je udeležilo 87,8 odstotkov delavcev tozda Obdelava, od katerih se jih je kar 63,6 odstotkov odločilo za sprejem novega pravilnika. Tako za samo udeležbo kot tudi za izid glasovanja lahko rečemo, da sta bila izredno dobra.

Vsaka ponovitev referenduma, če naj bo smiselna, zahteva ponovne in podrobne priprave. Tega so se dobro zavedali tudi v tozdu Obdelava in zato so se pred ponovitvijo lotili vsega, kar bi lahko pripomoglo k temu, da bi ljudem pojasnili, da so predlagane spremembe boljše od obstoječega sistema ter da bi razjasnili vse nejasnosti in nasprotovanja, ki so pred tremi meseci privedli do zavrnitve predlaganega pravilnika.

Izvršni odbor sindikata je zbral in vodstvu tozda postavil nekatera vprašanja, na katera so želeli delavci natančne odgovore in za katera je sindikat menil, da jih je pred ponovitvijo referenduma potrebno razjasniti. Čeprav se vprašanja sama neposredno ne dotikajo samega pravilnika in referenduma, pa so bila dovolj pomembna za delavce, saj vplivajo na njihov položaj v tozdu in delovni organizaciji, s tem pa tudi na njihove možnosti glede osebnih dohodkov ter preko tega tudi na odločitev delavcev pri glasovanju. To so bila na primer nekatera organizacijska vprašanja, o doseganju plana tozda ter vplivu tega ne osebne dohodke delavcev, o vplivu kvalitete oziroma nekvalitete na višino osebnih dohodkov itd.

Delavcem je bil pojasnjen tudi pojem strokovnega kreativnega delavca, ki so ga v razlagi ustrezno razširili, ta-

ko da zajema tudi vse nepogrešljive delavce na ključnih strojih, od katerih je v precejšnji meri odvisna proizvodnja v tozdu.

Dogovorjeno je bilo tudi, da bo (in dejansko tudi je) pri kasnejših napredovanjih in razdeljevanju točk če bo pravilnik sprejet) po posameznih stroškovnih mestih sodeloval tudi sindikat kot enakovredni udeleženec ter podpisnik. Po sprejetju pravilnika so se takoj lotili dela in uredili osebne dohodke po novih osnovah in merilih — tako kot so se dogovorili — ob sodelovanju sindikata ter glede na omejeno utemeljitev strokovnega kreativnega delavca. Od nekaj več kot 700 zaposlenih v tozdu Obdelava jih je napredovala polovica, seveda v različnih razponih.

Ker pa so osebni dohodki izredno občutljivo področje in ker so, kot povsod, tudi tu mogoče nepravilnosti in napake, je bilo dogovorjeno, da bo sindikalna organizacija tozda v okviru izvršnega odbora oblikovala komisijo, ki bo večje nepravilnosti in nejasnosti reševala v okviru posameznih stroškovnih mest ob sodelovanju vseh prizadetih.

t.š.

Plače, finance . . .

(Nadaljevanje s 1. strani)

devanjih naj bi se septembra na referendumu odločali o spremembi organiziranosti, kar pa tudi pomeni, da morajo biti stvari povsem jasne in pojasnjene. Decembra pa bi se na referendumu odločali še o sprejemu samoupravnih splošnih aktov ter volili nove samoupravne organe.

Delegati naj bi razpravljali tudi o delu posameznih komisij, vendar so to počeli zgolj posredno. Zaradi pomanjkanja finančnih sredstev za delo konference in komisij je njihovo delo onemogočeno in usiha. Konferenca je sredi junija poslala generalnemu direktorju in občinskemu sindikalnemu svetu program konference za letošnje leto in prošnjo za finančno pokritje, kar pa zaenkrat še ni dalo nikakršnih topljivih rezultatov.

V kratki in učinkoviti razpravi, kjer so se delegati lotili predvsem razmerja razdeljevanja sindikalnih članarin, je bil dan predlog, da bi v delovni organizaciji namesto 40 % kot sedaj zadržimo 60 %, občini pa bi po novem namesto sedanjih 60 % odvajali 40 %. Uveljavili pa bi ga, če občinski sindikalni svet našo prošnjo za finančno pokritje odkloni.

Tudi če bi in če bomo lahko delili, nam Zakon o omejevanju bruto osebnih dohodkov to preprečuje, je opozoril France Tomšič ter poudaril še, da standard delavcev ne preneha in iz meseca v mesec pada ter predvsem, da omejen zakon ne upošteva dejanske inflacije. Določila Zakona o časni omejitvi razpolaganja z delom sred-

stev za bruto osebne odhodke omejujejo dvig osebnega dohodka, ne glede na še tako dobro realizacijo. To je za nas še toliko pomembnejše, ker se že nahajamo na vrhu tega, kar je po zakonu mogoče plačati. Tov. Tomšič je še opozoril, da lahko, če v tem mesecu ne bo dviga vrednosti točke (glede na manjše število ur, rekordno mesečno inflacijo . . .), računamo na veliko nezadovoljstvo, pa tudi na tihi štrajk.

Tov. Volfand je potrdil izjavo, da smo po zakonu na samem vrhu z osebnimi dohodki ter še dodal, da podatki kažejo, da so bili naši majski osebni dohodki nekoliko nad republiškim povprečjem, kar pa vse skupaj ne dosega niti inflacije niti ne močnega padca standarda, ki iz tega izvira. Edina rešitev bi bila dvig vrednosti točke, vendar pa je bilo vodstvo Litostroja mnenja, da zakona ne bi bilo pametno kršiti, tako da je kaj malo oziroma ni nobene možnosti za povišanje vrednosti točke. Predlagal je, da počakamo popravek zakona, ki je podoben odmev in nezadovoljstvo kot pri nas doživel tudi drugod po Jugoslaviji.

Na osnovi povedanega je konferenca sklenila, da so v Zakonu nejasnosti in nepravilnosti, ki jih je potrebno po hitrem postopku odpraviti (vgraditi mehanizem za spremljanje dejanske inflacije). Vodstvu delovne organizacije pa je bilo predlagano, da še enkrat preuči možnost za dvig osebnih dohodkov, saj 25-odstotna inflacija takšen dvig ne le opravičuje, temveč zahteva.

t.š.

Hidravlični orodni izsekovalni in utiskovalni sistem HSO-40-20/16 + VP-20. (Foto: B. Francelj)

BIAM 1988 (Nadaljevanje s 1. strani)

Zaključne razgovore pred podpisom pogodbe smo imeli tudi z UNIS iz Sarajeva z dobavo desetih strojev za izdelavo posode iz nerjavečega materiala, v skupni vrednosti 120 starih milijard, kakor tudi z IMR — Rakovica, UNIOR iz Zreč in Slobodanamska proizvodnja iz Čačka. Od predstavnikov Crvene Zastave pa smo izvedeli, da imajo poleg dveh že

naročenih tisočtonskih tristopenjskih hidravličnih vlečnih strojev v kratkem namen podpisati pogodbo še za dva taka stroja. Nekaj pa je bilo povsem novih zahtev in smo jim že takoj po razstavi poslali ponudbe. Pri vseh se seveda ne moremo nadejati uspešnemu zaključku, saj izkoristek podpisanih pogodb v primerjavi s poslanimi ponudbami znaša okrog 10 %.

Pomembnejši gostje, če lahko tako rečemo, so bili iz tujine. Tu moramo predvsem omeniti nekaj delegacij iz Sovjetske zveze — z njihovih ministrstev, pa tudi končnih kupcev. To je še toliko bolj pomembno, saj izvoz predstavlja skoraj 80 % vse proizvodnje.

B. Alič

Obveznosti imetnikov stanovanjske pravice

Vsi vemo, kakšne so obveznosti stanodajalca do imetnika stanovanjske pravice, nemalokrat pa pozabljamo, kakšne obveznosti imajo imetniki stanovanjske pravice do stanodajalca. Odločili smo se, da opozorimo imetnike stanovanjske pravice na najbistvenejše obveznosti, ki jih morajo upoštevati.

Vsi imetniki so dolžni plačevati stanarino in ostale obveznosti, kot so tekoče vzdrževanje, voda, odvoz smeti, ogrevanje itd. enkrat mesečno. K stroškom, ki niso plačani do roka, se plačujejo zamudne obresti po obrestni meri, določeni v prvem odstavku 277. člena zakona o obligacijskih razmerjih. Če pa imetnik stanovanjske pravice iz kakršnegakoli neopravičenega razloga ne poravnava stanarine in ostalih obveznosti tri mesece zapored ali tri mesece v zadnjih dveh letih, mu stanodajalec lahko odpove stanovanjsko razmerje.

Stanodajalec lahko odpove imetniku stanovanjske pravice stanovanjsko razmerje:

- če imetnik stanovanjske pravice uporablja stanovanje v nasprotju s samoupravnimi splošnimi akti, stanodajalca in skupnosti stanovalcev ali na tak način, da nastaja v stanovanju, skupnih prostorih ali napravah po njegovi krivdi škoda;
- če sam ali drug stanovalac uporablja stanovanje na tak način, da stanovalca v drugem stanovanju ovira v mirni uporabi stanovanja.

Imetniku stanovanjske pravice pa ni mogoče odpovedati stanovanjskega razmerja zato, ker ni plačal stanarine in drugih obveznosti po predpisih o stanovanjskem gospodarstvu za tisti čas, ko je bil začasno brezposlen in ima pravico do denarnega nadomestila med brezposelnostjo, ali iz kakšnega podobnega opravičenega vzroka, če je za ta čas plačal stanarino in druge obveznosti sorazmerno nadomestilom in drugim dohodkom. To pa ne velja, če zmorejo drugi uporabniki stanovanja plačilo stanarine in drugih obveznosti.

Imetniki, ki so v težkem gmotnem ali socialnem položaju in njihov družinski dohodek ne presega na člana gospodinjstva mesečnega mejnega zneska (minimalni življenjski strošek), so upravičeni do delne nadomestitve stanarine. Do delne nadomestitve stanarine pa niso upravičeni:

- če oddajajo stanovanje ali del stanovanja v podnajem,
- če uporabljajo stanovanje ali del stanovanja za poslovne prostore ali obrtno dejavnost,
- če je eden od družinskih članov lastnik vseljivega stanovanja, vseljive hiše ali vikenda,
- če zaseda nadstandardno stanovanje glede na število družinskih članov in če je odklonil ponudeno zamenjavo za standardno stanovanje.

Nihče ne sme brez soglasja stanodajalca oddati stanovanje v podnajem. V podnajem je mogoče oddati le posamezne prostore, ne pa celotnega stanovanja. Podstanovsko razmerje nastane s pogodbo med imetnikom stanovanjske pravice in podstanovalcem. Pogodba mora biti pisna. Zaradi zagotovitve točnih evidenc o stanju uporabnikov so dolžni imetniki stanovanjske pravice po zakonu o evidenci nastanitve občanov in o registru prebivalstva javiti vsako spremembo stanodajalcu in

hišnemu svetu. Seveda pa je za prijavo stalnega prebivališča potrebno soglasje stanodajalca, ne pa soglasje hišnega sveta, kot se to v praksi dogaja.

V primeru, da je delavcu po lastni želji ali krivdi prenehalo delovno razmerje v delovni organizaciji, od katere je dobil stanovanje in pridobil imetništvo stanovanjske pravice, mora stanovanje vrniti. Če stanovanja ne izprazni v določenem roku, mu mora stanodajalec v 3 mesecih od pravnomočne odločbe o prenehanju delovnega razmerja pisno odpovedati stanovanjsko razmerje, in sicer z vložitvijo predloga pri sodišču združenega dela. Stanovanja ni potrebno izprazniti, če je izpolnil pogoj 10 let delovne dobe, od tega 5 let pri stanodajalcu. Pri sprostitvi oz. izpraznitvi stanovanja mora imetnik stanovanjske pravice obvestiti stanodajalca, da stanodajalec komisijsko prevzema stanovanje od imetnika stanovanjske pravice. Stanovanje mora biti prazno, čisto, higiensko beljeno, prepleškano pa morajo biti tudi notranja vrata in okna. Pri predaji stanovanja se opravi ogled, sestavi zapisnik dejanskega stanja, ki ga s pomočjo komisije in stanodajalca sestavi Stanovanjsko podjetje Ljubljana, kajti stanodajalec kot vlagatelj stanovanj ima razpolagalno pravico nad stanovanji, dolžnost gospodarjenja s stanovanji pa si je v skladu s samoupravnim sporazumom o ustanovitvi stanovanjskih skupnosti pridobilo Stanovanjsko podjetje.

Stanovalci v skupnosti stanovalcev so odgovorni za vzajemno gospodarjenje s stanovanji v družbeni lastnini.

Družbeno stanovanje se lahko proda v skladu z zakonskimi samoupravnimi splošnimi akti stanodajalca, kadar je izkazano, da je prodaja družbeno smotrna in ekonomsko upravičena, zlasti v primerih, ko gre za stanovanje, ki zahteva sorazmerno veliko vzdrževalnih stroškov oz. kadar je v stanovanjski hiši v družbeni lastnini večina stanovanjskih enot v zasebni lasti in kadar gre za posamezna stanovanja izven strnjjenih območij in drugih naselij. Stanovanja se ne smejo prodati, če od pridobitve uporabnega dovoljenja še ni preteklo 10 let. Ne glede na starost in stopnjo dotrajanosti se stanovanja ne smejo prodati, kadar so ta stanovanja s srednjeročnim družbenim planom oz. prostoriskim izvedbenim aktom predvidena za rušenje, prenovo oz. spremembo namembnosti. Nezasedena stanovanja se prodajajo samo na javni dražbi, zasedena stanovanja pa se prodajo imetniku stanovanjske pravice, ki živi v tem stanovanju. Za pridobivanje sredstev za plačilo kupnine pri nakupu družbenega stanovanja veljajo enaki pogoji kot za nakup novega stanovanja.

Če imetnik stanovanjske pravice želi preurediti stanovanje, mora zaprositi za soglasje stanodajalca. S tem seveda ne mislimo tekočega vzdrževanja, ampak preureditve, ki imajo značaj adaptacijskih del. Za adaptacijo se štejejo vsa dela, s katerimi se poveča število stanovanjskih prostorov

ali s katerimi se izboljšajo stanovanjske razmere z uvedbo ali posodobitvijo sanitarne ali ogrevalne opreme, izboljšanje zvočne, toplotne ali vodne izolacije ter obnova ali zamenjava gradbenih konstrukcij. Za izdajo soglasja stanodajalca za adaptacijska dela so potrebni naslednji dokumenti: priprave del in nalog na občini, strokovno tehnično mnenje o izvedbi adaptacijskih del, ki ga izda Stanovanjsko podjetje, in ostala potrebna soglasja v skladu z izdajo strokovno tehničnega mnenja. Za adaptacijska dela se lahko pridobijo posojila pri banki, v naši delovni organizaciji pa posojila ni moč pridobiti, ker to ni v skladu s pravilnikom o reševanju stanovanjskih potreb in zaradi pomanjkanja finančnih sredstev.

Naj za konec napišemo še nekaj o prenosih stanovanjske pravice z imetnika na uporabnika stanovanja in o zamenjavah. Vsakdo, ki pridobi stanovanjsko pravico na stanovanju v družbeni lastnini s prenosom stanovanjske pravice ali z zamenjavo družbenega stanovanja, mora prispevati lastno udeležbo glede na revalorizirane vrednosti stanovanja. Sredstva lastne udeležbe za pridobitev stanovanjske pravice so vračljiva, in sicer po 10 letih s 3 % obrestno mero. Posojila za pridobitev stanovanjske pravice daje edino banka, in sicer z dobo odplačila 5 let. Višina lastne udeležbe je odvisna od vrednosti stanovanja, socialnoekonomskega položaja delavca in njegove družine ter zdravstvenega stanja delavca in njegove družine.

Možna je tudi oprostitve lastne udeležbe in sicer za tiste delavce oz. uporabnike, katerih skupni osebni dohodek od družinskega člana ne presega 20 % povprečnega osebnega dohodka. Lastne udeležbe za pridobitev stanovanjske pravice na družbenem stanovanju niso dolžni prispevati: — zakonec ali oseba, ki pridobi stanovanjsko pravico po smrti zakonca, oz. osebe, s katero je živela v dalj časa trajajoči življenjski skupnosti, — otroci, posvojenci, starši in posvojitelji imetnika stanovanjske pravice in njegovega zakonca in tisti, ki jih je imetnik stanovanjske pravice dolžan preživljati po zakonu, če so z imetnikom stanovanjske pravice stanovali do njegove smrti.

Stanovanjska pravica na stanovanju, ki ga je nehal uporabljati imetnik stanovanjske pravice, se ne more prenesti na mladoletne otroke ali celo na podnajemnika.

Pri zamenjavi stanovanja z drugim družbenim stanovanjem, kar je edino možno, kajti ne moreta menjati stanovanja imetnik stanovanjske pravice in lastnik stanovanja, je imetnik oproščen plačila lastne udeležbe le v primeru, če se seli v manjšo oz. manj vredno stanovanje. Kdor se preseli iz večjega v manjšo stanovanje in je za večje stanovanje plačal lastno udeležbo, je upravičen do povrnitve lastne udeležbe v sorazmerju z revalorizirano vrednostjo prejšnjega za novo pridobljenega stanovanja. Kdor pa se preseli v večje ali večvredno stanovanje in je že plačal lastno udeležbo, plača lastno udeležbo glede na razliko v revalorizirani vrednosti prejšnjega in novega stanovanja. Kdor pa se izseli iz stanovanja pred iztekom roka za vračilo lastne udeležbe, je upravičen do povrnitve vplačane lastne udeležbe.

Janja PETERKA

Naročila in poslovanje v prvem polletju

Do konca junija letos smo uspeli v podjetju pridobiti skupaj 19.458 ton naročil eksterne realizacije. Največ naročil smo pridobili za domači trg in zalogo (71 % oziroma 13801 tona), sledi klirinški trg (22 % oziroma 4239 ton), najmanj naročil — le 7 % oziroma 1418 ton — pa smo pridobili konvertibilni trg.

V naslednjih mesecih pričakujemo podpis pogodb za šest Francisovih turbin za HE Bekme v Iraku v vrednosti okoli 60 milijonov ameriških dolarjev, tri cevne turbine za HE Djurdjevac na reki Dravi v vrednosti okoli

32 milijard dinarjev, tri cevne turbine savske verige za HE Boštanj v vrednosti 22 milijard dinarjev, črpalno opremo za Irak — črpalna postaja Azira v vrednosti približno 10 milijonov ameriških dolarjev, reduktorje za

Sovjetsko zvezo v vrednosti približno 2 milijona klirinških dolarjev in preoblikovalno opremo tipa HVO in HVC v vrednosti približno 6 milijonov klirinških dolarjev.

Vrsta proizvoda	Vrsta trga				Plan 1988
	konv. trg	klir. trg	dom. trg	skupaj	
Turbine	745	104	2761	3610	2500
MHE	39	—	146	185	240
Črpalke	36	157	303	496	680
Žerjavi	48	373	446	867	1200
Reduktorji	—	810	58	868	1540
Cementarne	—	—	71	71	230
Dizelski motorji	392	40	114	546	530
Strojni deli	20	—	94	114	140
SKUPAJ OSN. PROIZVODI	1280	1484	3993	6757	7060
TVN	68	—	6796	6864	3000
PPO	70	2755	1751	4576	4800
SKUPAJ FINAL. PROIZVODI	1418	4239	12540	18197	14860
Ulitki	—	—	1261	1261	3380
VSE SKUPAJ	1418	4239	13801	19458	18240

Iz navedenih podatkov je razvidno, da imamo z izjemo pri cementarnah in ulitkih za tekoče leto 1988 naročil dovolj. Pri ulitkih pomanjkanje naročil ni tako problematično zaradi kratkega izdelovalnega ciklusa, ki za ta proizvod traja v poprečju 3—6 mesecev. Bolj pa nas zaskrbljuje trenutno

stanje naročil za leto 1989, ki skupno znaša za 9800 ton, kar pomeni, da imamo z naročili pokritih 50 odstotkov predvidenega plana.

Trenutno ni bojazni za naročila s področja turbin, vendar pa imajo ta naročila daljše roke dobav, tako da

bodo ti proizvodi v glavnem dokončani po letu 1990.

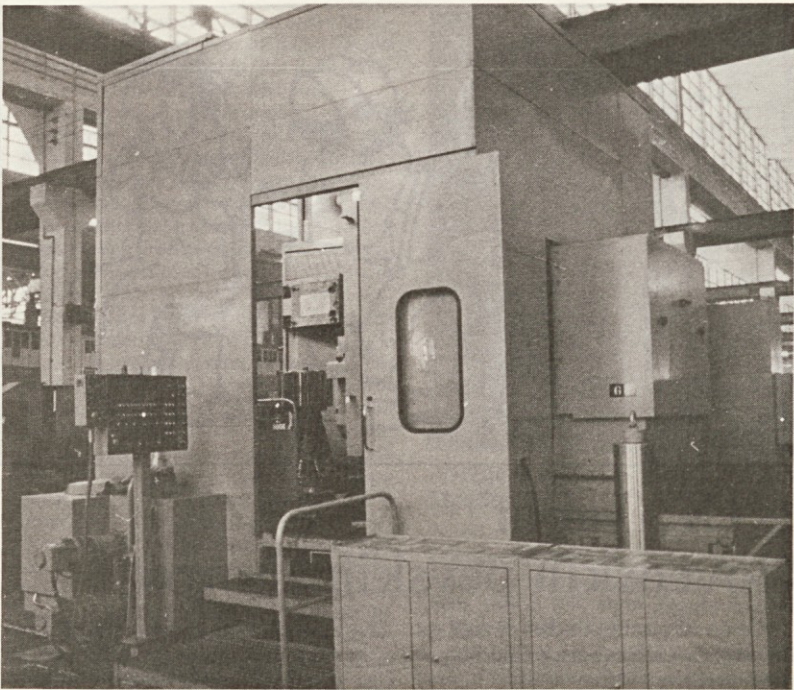
Poslovanje v letošnjem prvem polletju v 000 din						
Vrsta proizvoda	Količine v tonah			Fakturirana realizacija		
	planirano 1988	doseženo I—VI. 1988	index 3 : 2	planirano 1988	doseženo I—VI. 1988	index 6 : 5
1	2	3	4	5	6	7
Turbine	2500	1099	44	29.087.865	16.428.363	56
MHE	240	57	24	1.586.368	768.295	48
Črpalke	680	319	47	12.583.663	4.165.858	33
Žerjavi	1200	380	32	4.429.818	1.980.620	45
Reduktorji	1540	709	46	15.906.242	9.649.577	61
Cementarne	230	48	21	1.533.536	1.516.754	99
Dizelski motorji	530	241	45	8.048.019	4.646.190	58
Strojni deli	140	83	59	2.250.184	1.194.942	53
SKUPAJ OSN. PROIZVODI	7060	2936	42	75.445.695	40.350.599	53
TVN	3000	1230	41	17.698.320	7.220.422	41
PPO	4800	2276	47	33.098.880	13.396.181	40
SKUPAJ FIN. PROIZVODI	14860	6442	43	126.242.895	60.967.202	48
Ulitki	3380	1160	34	16.116.000	7.376.658	46
IVET — NU	120000	51400	43	623.000	330.099	53
PTS — NU	20000	2200	11	2.200.000	1.315.396	60
VSE SKUPAJ	18240	7602	42	145.181.895	69.989.355	48

Iz navedene tabele je razvidno, da smo v prvem polletju realizirali le 42 % (7602 tone) predvidene letne količine proizvodnje oziroma 48 % (69.99 milijarde) predvidene letne fi-

nančne realizacije. Največje težave so nam v prvem polletju povzročale nepravčasne dobave domačih in uvoženih repro-materialov, saj brez njih nismo mogli

dokončati nekaterih pomembnejših proizvodov.

J. Kersnik

Novo v TOZD obdelava

V začetku 1988 je začel v tozdu Obdelava poizkusno delati nov brusilni stroj za brušenje večjih zobatih koles. NILES-ZSTZ 150, dobavljen iz NDR. Ima naslednje delovne karakteristike:

- največji premer brušenja zobnikov je 1500 mm,
- brusi lahko od m—2 mm do m—34 mm,
- največja višina brušenega zobnika je 170 mm,
- kot poševnosti brušenih zob je 35°,
- največja dovoljena teža brušenega zobnika je 6000 kg.
- točnost brušenih zobnikov je 4. kvalitetni razred po DIN.

To so seveda osnovne karakteristike stroja, ker poleg ostalega lahko brusimo širinsko in višinsko baličnost zob, s katero lahko dobimo idealno sliko vprijetih zobatih prenosnikov. Za nabavo zgoraj omenjenega stroja smo se v tozdu odločili predvsem zato, da lahko s tem vsaj delno sledimo sodobni tehnologiji zobniških prenosnikov doma in na zahodu.

Na preizkusnem zobatem kolesu smo dobili zadovoljive rezultate točnosti izdelave in to 4. kvalitetni razred točnosti po DIN.

Sedaj pa je pred nami dokončna osvojitve tehnologije dela na tem stroju, ker imamo že v letošnjem letu velike obveze za ŽG Ljubljana, izdelati pa moramo še reduktorje EŠ-11 za Sovjetsko zvezo.

Brusilni stroj za brušenje zob ZSTZ-150 je sodoben stroj za brušenje zobnikov, saj nastavitev in delo poteka z mikroprocesnim računalnikom.

Da bomo lahko na stroju brusili zobate prenosnike za najzahtevnejše reduktorje pa bomo morali čimprej nabaviti še ustrezajoč kontrolni aparat za zobata kolesa, delno pa si bomo lahko pomagali z novim računalniško vodenim kontrolnim aparatom »FERANIT«, ki je bil nabavljen v letu 1987 (v kolikor bo izdelan program za kontrolo zobnikov). Napredujemo, četudi malo prepočasi, toda premika se...

Franc Omejec

Izredni uspehi naših kovinarjev

Sredi maja — točneje od 13. do 16. maja 1988 — so se zbrali najboljši kovinarji Ljubljane in se že osmič pomerili v zdaj že standardnih tekmovalnih disciplinah. Tekmovanje je pod pokroviteljstvom Iskre pripravila naša srednja šola tehniških strok Franc Leskošek-Luka, tekmovalo pa je več kot 150 delavcev iz petnajstih poklicev.

Tekmovanja so potekala v šolskih delavnicah, le kovači in modelni mizarji so se pomerili znotraj Litostroja. Livarji pa so imeli svoje tekmovanje že nekaj prej v Ivančni gorici.

18. junija — dober mesec kasneje — pa se je končalo tudi 12. delovno srečanje slovenskih kovinarjev, ki je bilo letos v Mariboru. Pred dvema leti so to tekmovanje v Velenju preimenovali v Memorial Franca Leskoška-Luke.

Letos se je v Mariboru zbralo preko 300 kovinarjev, ki so se pomerili v 14 kovinarskih poklicih. Tekmovanja so potekala v Tamu, Metalni, Hidromontaži, Elektrokovini, TVT Boris Kidrič, v mariborski Livarni, Ferromotu — Zastavi, Avtoobnovi ter v Srednji šoli elektro-računalniške usmeritve.

Naši tekmovalci so dosegli izredne uspehe na obeh tekmovaljih. Na ljubljanskem tekmovalju so pobrali skoraj vsa prva mesta, in sicer med strugarji, kjer je zmagal Marijan Černivec, drugi pa je bil Anton Barišič — oba iz tozda OB, med brusilci je bil prvi Miroslav Klavžar in tretji Branimir Njenič — oba iz Obdelave, med orodjarji je zmagal Peter Kogovšek iz Obdelave, med strojnimi kovači so bili prvi štirje iz tozda PZO, in sicer Jani Žmavc, Rajko Kovačević, Rumen Gorgijev in Radenko Matič, med livarji so bili vsi iz tozda PUM, in sicer prvi trije Drago Knežević, Stojan Despot in Mladen Horvat, med varilci REO je bil prvi član Čamil Dedič iz tozda PZO, med varilci MAG je bil tretji Robert Žagar in med varilci TIG tretji Mile Mijatović — oba iz tozda PZO, prvi pa so bili tudi naši modelni mizarji, vsi iz tozda PUM. Prvi trije so bili Vinko Klemenčič, Brane Cafuta in Andrej Levec.

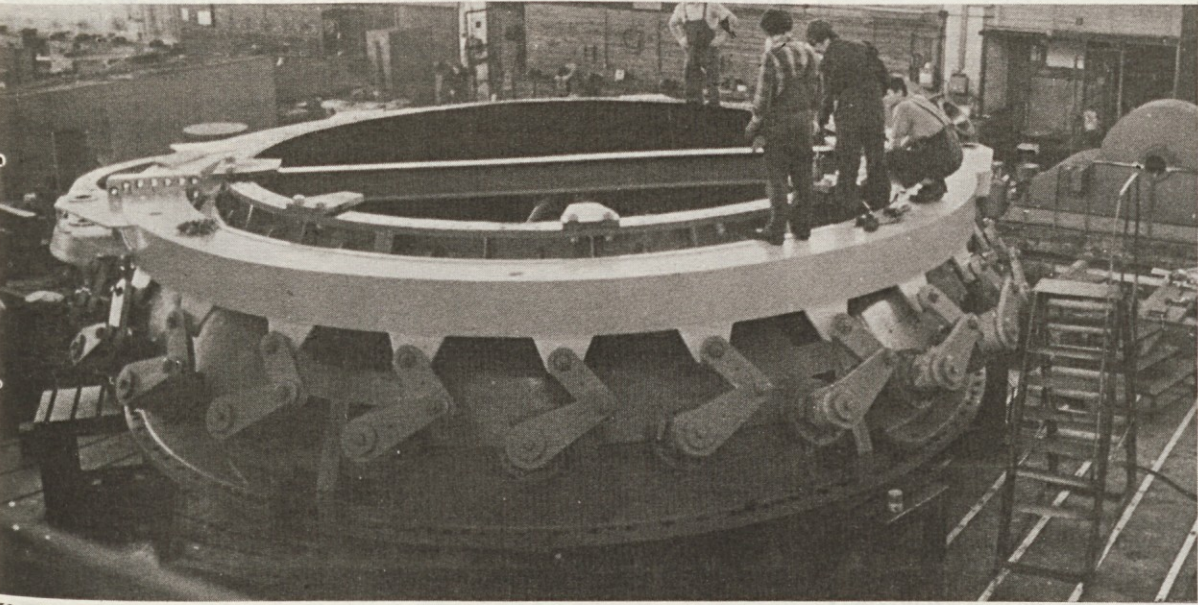
Zelo uspešno so se odrezali naši tekmovalci tudi v Mariboru, kjer je prvo mesto med kovinostrugarji osvojil Marijan Černivec in med brusilci Miroslav Klavžar.

Pogoji tekmovalj so bili obakrat zelo dobri, s tekmovalnimi razmerami pa so bili zadovoljni tudi tekmovalci. Na žalost se takšnih tekmovalj bolj ali manj udeležujejo vedno isti tekmovalci, saj si mlajši zaradi močne in izkušene konkurence ne upajo priti zraven. Res je tudi, da takšna tekmovalja tudi niso kdo ve kako stimulativna, marsikoga pa vendarle spodbudijo k nadaljnjemu šolanju, saj mu dvigajo samozavest in voljo po nadaljnjem napredku. Vznemirljivo pa je tudi preizkušanje sposobnosti in znanja z neznanimi nasprotniki in seveda s tem tudi ugotavljanje lastne vrednosti.

Vrhunec letošnjih tekmovalj bo oktobra na zveznem tekmovalju, kjer se bodo med seboj preizkusili resnično najboljši, tekmovalje pa bo organizirano v Mariboru. Našim tekmovalcem želimo čim bolj zbrano delo, ki jim bo tudi zagotovilo uspeh.

M. M.

Za HE Dubravo

V začetku julija je Litostroj dokončno zapustil prvi konični vodilnik za HE Dubrava. Delavci Montaže na fotografiji izvajajo še zadnje priprave pred transportom na gradbišče. (Foto: T. Š.)

XIX. Tabor slovenskih pevskih zborov

Geslo »Pojo naj ljudje« je tudi na letošnjem XIX. taboru prišlo do popolne veljave.

19. junija se je zbrala v Šentvidu pri Stični velika družina pevcev in iz tisočih grl je zazvenela otožno-vesela slovenska pesem. Na skupni prireditvi je sodelovalo kar 280 pevskih zborov iz vse Slovenije. Temu pa se je pridružilo še šest zamejskih pevskih zborov, in sicer Mešani pevski zbor iz Goropade in Moški pevski zbor »Skala«, Gaberje oba iz Italije, Mešani pevski zbor »Avgust Pavel« Gornji Senik iz Madžarske in Mešani pevski zbor »KUD France Prešeren iz Göteborga na Švedskem. Družina pevcev se iz leta v leto večja in pričakujemo, da nas bo na prihodnjem jubilejnem taboru še več.

Včasih se sprašujem, le kaj pritegne pevce, da se iz leta v leto udeležujejo tega tabora. Sodelovanje na taboru je naporno, povezano z vrsto vaj, dolgimi vožnjami, več kot peturnim stanjem na nogah, s slabim in lepim vremenom in tudi osebnim odrekanjem. Prav gotovo je to izredna ljubezen do petja in želja, da se družimo, spoznavamo in ne nazadnje tudi izpolnjujemo. Zberemo se, da zapojemo. Vsak udeleženec je pevec solist v velikem zboru in ko zapojemo, pripadamo drug drugemu in smo eno.

Slavnostni govornik letošnjega pevskega tabora je bil Milan Kučan. V svojem govoru je poudaril pomen te velike in prijateljske manifestacije pevcev in se dotaknil tudi težave sedanjega časa.

Po slavnostnem sprevedu pevskih zborov in godb po ulicah Šentvida so se pevci zbrali na veličastni tribuni. V programu so pevci izvedli pesmi dvanajstih glasbenih ustvarjalcev. Ženski zbori so zapeli tripesmi, moški zbori štiri in mešani pevski zbori štiri pesmi.

Za zaključek pa je izzvenelo šaljivo zbadanje med moškim in žensko, ki ga je izbral iz slovenskih ljudskih pesmi Stane Peček. V lahkotnem šaljivem vzdušju je izzvenela pesem letošnjega pevskega tabora v zadovoljstvu nastopajočih, poslušalcev in organizatorjev.

S taborom pevskih zborov v Šentvidu se konča pevska sezona za skoraj vse zore. Tudi za pevce Mešanega pevskega zbora Litostroj je bil to uradni zaključek sezone. Ob tej priliki moram poudariti, da petje tudi v dveh počitniških mesecih povsem ne zamre. Tako smo 4. julija ob dnevu borca sodelovali na proslavi v Domu starejših občanov v Šiški, reš v manjši sestavi, a vseeno uspešno. Če se pojavi potreba po ubranem petju, nas tudi dopustniški dnevi od tega ne morejo odvrniti.

Litostrojčani smo v sestavi mešanega pevskega zbora na taboru sodelovali devetlet. Naš zborovodja Primož Cedilnik pa je letos prejel priznanje za desetletno sodelovanje. Upamo, da nam bo omogočeno sodelovanje tudi prihodnje leto na XX. jubilejnem taboru slovenskih pevskih zborov. Takrat bo naš pevski zbor slavil deseto obletnico sodelovanja.

Do naslednje pevske sezone, ki se začne s 1. septembrom, pa nam bodo v spominu ostale pesmi Gustava Ipavca Kukavica, Antona Schwaba Škrjanček poje, žvrgoli, Antona Lajovica Zdrav na nogah in Oskarja Deva Meglica. Venček slovenskih narodnih pesmi nam bo prišel prav tudi v marsikateri poletni družbi. Litostrojčani! Pevci pevskega zbora Litostroj vam želimo prijetne poletne počitniške dni, jeseni pa vas vabimo da se nam pridružite.

Zapojmo skupaj!

Magda Kreft

Otvoritev opernega bienala

Ljubljanske križanke vsako leto v poletnem času gostijo menjaje operne in baletne umetnike vseh jugoslovanskih gledališč. Žal pa sta se letošnjega bienala udeležili le po dve hrvaški in dve slovenski operni hiši. Zanimivo bi bilo seveda vprašanje, če so bili vzroki odpovedi gostovanja ostalih jugoslovanskih gledališč res le finančne narave ali pa je bilo vmes kaj drugega?

Začetek bienala je pomenila uvodna slovesnost, ki je bila pred pričetkom Verdijeve opere Aida v predverju Križank. Na tej slovesnosti je tovariš Smole orisal pomen vsakoletnih festivalskih prireditev, v kulturnem sporedu pa so ob recitatorju nastopili še akademski pevski zbor »Tone Tomšič« in Pihalni orkester ljubljanske milice.

Temu je sledila predstava Verdijeve Aida, ki so jo pred polnim avditorijem izvedli gostje operne hiše iz Reke. V Ljubljani te opere nismo slišali že več let, obljublajo pa nam jo za leto 1991, ko naj bi bila predstava v Cankarjevem domu. Zato tudi ni čudno, da je bilo tako veliko zanimanja za to predstavo.

Predstava sama in izvedba je v celoti zadovoljila ljubljansko občinstvo, ki je izvajalce nagrajevalo z dolgimi aplavzi, po drugi strani pa Verdijeve glasbe pevcem nudi polno možnosti, da se lahko izkažejo.

V Aidi je dan velik poudarek solističnim in orkestralnim delu opere, višek opere pa je pomenil slavnostni prihod in sprejem zmagovalca Ramadesa. V primerjavi z izvedbami v ljubljanski operi, pred davnimi leti, je bil ta del opere zelo kvaliteten enako tudi nastop fanfaristov, ki so Ljubljance močno prekašali. Res pa je tudi, da so ljubljanski izvedbi tedaj pripomogli odlični operni solisti kot je bila Höltzlova, pa Platinšek in Smerkolj.

Značilno za Verdijevo glasbo je, da si je za svoje opere izbral libreto (besedila), ki jim je lahko s svojo milino in mogočnostjo glasbe vdihnil nepozaben spomin. Njegove opere kar praviloma spremlja vedno polnoštevilno občinstvo, ki mu zvok njegovih melodij leži in si vedno znova želi poslušati ravno take vrste glasbo.

Čeprav je bilo občinstvo s predstavo zelo zadovoljno, kritikov ni navdušilo. Prepričan pa sem, da je umetnost to, kar sprejema širok krog ljudi in ne le peščica tistih, ki bi želeli spreminjati okuse občinstva po svoji volji.

Pri poslušanju lepih arij, duetov in zborovskih scen nihče ni pomislil na hlad, spanje ali udobno sedenje pred televizorjem, saj je bila prečudovita glasba predobra zamenjava za vse omenjene vsehnosti ali nevšečnosti.

S predstave smo odšli kljub pozni nočni uri zadovoljni in polni melodij, ki so nam jih pričarali izvajalci opere.

H. Bratkovič

Ob zaključku šolskega leta je bilo slovesno, pa tudi veselo

Zaključna prireditev

Vsako leto se ob zaključku šolanja zberemo na slovesni prireditvi absolventi in učitelji. Letos je bilo to že 38. srečanje. Pridružil se nam je tudi generalni direktor dipl. ing. Jože Šlander.

Iz nagovora ravnatelja dipl. ing. Antona Zupančiča naj povzamemo, da letos končuje šolanje 125 diplomantov 5. stopnje zahtevnosti (70 strojnih tehnikov, 40 elektrotehnikov in 15 metalurških tehnikov, 112 diplomantov 4. zahtevnostne stopnje (74 oblikovalcev kovin, 54 elektronikov in 14 metalurgov) ter 19 absolventov 2. zahtevnostne stopnje (18 obdelovalcev kovin in 1 pridobivanje in predelava kovin).

Od 256 absolventov so 103 štipendisti Litostroja. Iz zgodovine šole je poznano, da nismo nikoli uspeli zadovoljiti vseh potreb po strokovnih kadrih. Problemi okoli kadrovanja so zelo pisani. Včasih ni bilo vpisa, ker ni bilo dovolj mladine, spet drugič je bilo razpisano manjše število štipendij. Tako je letošnja generacija tolikšna, kot je bilo na začetku šolanja te generacije razpisanih štipendij.

Za naslednje šolsko leto je Litostroj razpisal za našo šolo 236 štipendij. Pričakovali smo, da ne bomo imeli težav napolniti šole, saj velja prepričanje, da je letošnje mladine preveč ter da se nima kje šolati. Kljub takim obvestilom nismo držali križem rok. Od oktobra 1987 dalje smo organizirano vabili na šolo vse učence zaključnih letnikov osnovnih šol Ljubljane, kjer smo jim podrobno razložili načine in pogoje šolanja. Imamo jim kaj pokazati in pričakovali smo dober vpis. Ob obvestilu, da je v Ljubljani predvsem preveč ženske mladine, smo prisluhnili tej novici in naknadno odprli oddelek za tehnične risarke.

In kakšni so rezultati? Porazni, saj je ta trenutek podeljenih le 55 štipendij, ob 25 štipendijah, ki bodo še podeljene. Mladine ni, in tudi ženske mladine ne!

Na strokovnih sestankih smo analizirali nastali pojav in ugotavljamo, da so bili podatki s strani mestnih organov pomanjkljivi, da sta strojništvo metalurgija v Ljubljani nepopolnata ter da v določeni meri negativno vplivajo tudi razmere v podjetju. Odločili smo se, da podaljšamo vpis do 1. septembra 1988.

Franc Rihtaršič

Ob zaključku šolanja je ravnatelj šole najboljšim učencem podelil knjižne nagrade. (Foto: Janez Oražem)

Obrambni dan šole

V prvi polovici junija so na SŠTS Franca Leskoška-Luke izvedli obrambni dan. Prvi del obrambnega je bil 9. junija, ko so učenci obiskali sejem Civilne zaštite v Kranju. Ogledali so si različno opremo in tehniko, ki nima pomena le za civilno zaščito, ampak posega že tudi na področje SLO in nekaterih drugih področij. Sodobna oprema in posamezne demonstracije dela civilne zaštite so dale nadzorno sliko o možnostih ukrepanja v primeru različnih nesreč, v katerih bi bila aktivirana civilna zaščita.

Drugi del obrambnega dne pa je bil 16. junija in je bil namenjen urejanju v hitrem umiku iz šole v primeru potresa. Akcija se je začela z alarmom, ob katerem so učenci, kot je potrebno ob prvem sunku potresa, poiskali zakon v prostoru, potem pa po najkrajši poti zapustili šolsko zgradbo. Učitelji so učence že pred tem seznanili z načeli ravnanja ob potresu, umik iz stavbe pa je nadzorovala šolska enota za civilno zaščito. V akcijo je bil vključen tudi dijaški dom šole.

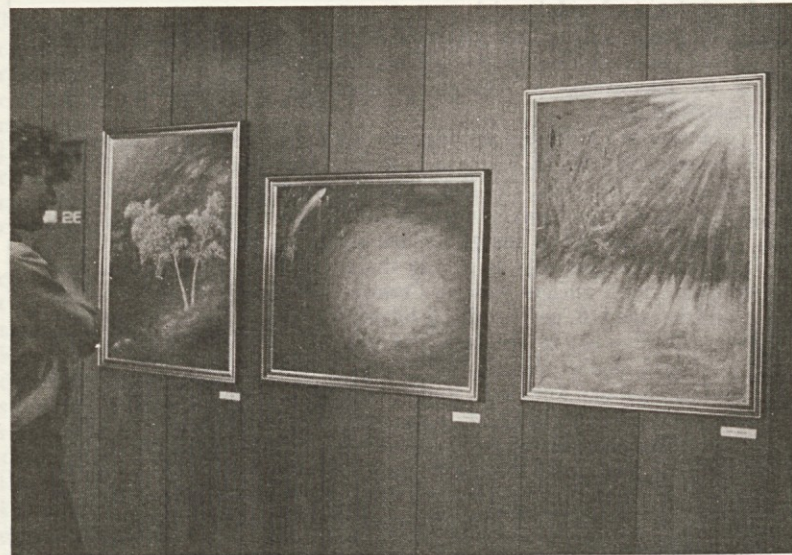
Obrambni dan se je končal z demonstracijo gašenja ob različnih primerih požarov, ki so jo na šolskem igrišču izvedli litostrojski gasilci.

t.š.

Po nazornem prikazu so se v gašenju z gasilnimi aparati preizkusili še učenci. (Foto: T. Š.)

Razstave, razstave

Iz razstave Arijane Batič v prostorih sozda ZPS. (Foto) T. Š.)

V mesecu juniju smo lahko sledili pestri razstavi dejavnosti litostrojskih umetnikov. Poleg Dževada Dročiča, ki je razstavljal hkrati v hotelu Lev in v naši delavski restavraciji, je bila aktivna tudi ARIJANA BATIČEVA, ki je od 9. do 30. junija razstavljala v avli ZPS na Kardeljevi ploščadi.

Mnogi se najbrž še spominjate njene razstave, ki je bila pred dobrim letom v Litostroju. Tedaj je bila Batičeva kljub velikemu številu razstav za sabo pravzaprav še začetnica, saj se je pričela ukvarjati s slikanjem razmerna pozno — že v svojih zrelih letih.

Tisti, ki ste obiskali njeno sedanjo razstavo v avli ZPS, ste lahko ugotovili, da smo priča naravnost presenetljivemu razvoju, ki ga je slikarka napravila v tem letu. V primerjavi s prejšnjim viharjem in zaletavim zamahom čopiča so postale njene poteze še vedno žive, a so razporejene uravnoteženo in učinkovito. Da je bila primerjava bolj nazorna, je bilo na tej razstavi tudi nekaj slik iz prejšnjega obdobja: ciklus fantazijskih slik, ki jih je ustvarjala ob poslušanju glasbe. (Naj tu omenimo tudi njeno glasbeno nadarjenost, saj se je včasih poskušala celo v komponiranju.) Drugi ciklus so

NEKAJ VTISOV

Z RAZSTAVE:

— Tvoj kozmos nas je navdušil z motivi in barvami. Iskreno čestitamo, z željo, da bi uspešno nadaljevala v novem stilu!

— Slike so čudovite, (filozofsko) bogate, vzbujajo globoka čustva do narave, opominjajo nas na naš položaj v neskončnem vesolju.

— Rapsodija v modrem.

— Prijetni občutki, lepo doživetje, trajni spomini na nov ustvarjalni svet s poudarkom iskanja popolnosti v estetiki in miselnem svetu, ki je dinamičen, ne dopušča nekonstruktivnosti, pač pa bogat spoznavno duševni svet in iskanje estetsko umetniške resnice v naravi, okolju in razmišljanju!

— Čudovite slike, še posebno naslednje tri: Kozmos, Brez naslova in Samotni popotnik.

— Zanimiva razstava lepih barv.

— Posnosni smo na vas.

pokrajine, tretji pa motivi, ki poetično prikazujejo megličasto prostranost vesolja in imajo še druge simbolne razsežnosti. Marsikdo se bo vprašal: v čem je skrivnost Arijane Batičeve, od kod ta presenetljivi razvoj? Umetnica sama sicer pozna pojasnilo, vendar zaradi nekaterih slabih izkušenj o tem nerada govori. Nam kot gledalcem torej preostaja vizualno doživljanje in uživanje ob tej spremembi — že s tem nam je Batičeva veliko dala.

J. K.

Podelili smo prve »Ludvike«

Junija smo končno uresničili že dolgo snovano in načrtovano akcijo — nagraditev naših najboljših dopisnikov s kipecem Ludvika. Razpis o podelitvi in izbiri ter vseh kriterijih smo objavili v majski številki časopisa, tokrat pa vam že predstavljamo prve nagrajence.

Omenili smo, da bomo na začetku akcije nagradili nekaj naših najzvestejših in dolgoletnih sodelavcev, ki so v preteklih letih dali pečat našemu časopisu. Obljubo smo 24. junija izpolnili. Ob prisotnosti nekaterih članov uredniškega odbora je štirim nagrajencem Leopoldu Šolcu, Tonetu Ermanu, Tonetu Tomažiču in Alojzu Metelku nagrade izročil predsednik uredniškega odbora tovariš Vukosav Živković.

Glede na razpisane kriterije in na njihovo celotno sodelovanje pri časopisu je podelitev utemeljil takole:

Ko smo se na podlagi razpisanih kriterijev za podelitev nagrade Ludvik odločali, komu dodeliti to nagrado, odločitev pravzaprav ni bila preveč težka. Z lahkoto smo se odločili za štiri imena, ki dajejo pečat našemu časopisu že vsa leta njegovega izhajanja, kar posebej velja za tovariša Šolca in Ermana. Posebej v prvih letih skoraj ni bilo številke časopisa, kjer ne bi sodelovala s svojimi prispevki, in reči moramo, da časopis Litostroj za ves čas izhajanja vzdržuje kvaliteten nivo, za kar gre velika zasluga dopisnikom in dobremu uredniku.

V zadnjih desetih letih pa smo se pogosto srečevali z avtorjem Antonom Tomažičem in zdaj že čisto našim Ludvikom, katerega »oče« je Alojz Metelko. Ludvik je postal tako značilna figura časopisa, da bi ga zdaj že težko pogrešali. Ob prebiranju časopisov se nehote obudijo spomini na mnoga leta izgradnje, razvoja in rasti Litostroja.

O problematiki razvoja, prodaje, načrtovanja pa tudi o službenih in strokovnih potovanjih je veliko pisal Leopold Šolc. Lahko rečemo, da je ne le odličen strokovnjak na turbinskem in razvojnem področju, temveč tudi izreden pisec člankov, saj bralce uči, vzgaja in tudi zabava. Že tako zapletene strokovne teme zna prilagoditi splošnemu znanju ljudi, kar priteguje njihovo pozornost k prebiranju strokovnih in po tematski zahtevnih člankov. V prvih letih izhajanja časopisa je objavil nešteto članov o razvoju turbinske proizvodnje pri nas, o konkurenci na tujem, o izvozu in možnostih naše prodaje, o Litostroju kot samostanovitlju Turboinstituta, posegal pa je tudi v zgodovino in nastajanje turbinske proizvodnje na Slovenskem ter v same začetke Litostroja. Zelo prijetno branje pa nudi bralcem tudi s svojimi potopisi, obarvanimi s humorjem in ščepcem ironije in satire. To so bili članki, ki so tedaj naše ljudi prenesli v tuje in neznane dežele ter jim širili obzorja tudi drugje — ne le na proizvodnem področju.

Tovariš Šolc tudi nikoli ni odrekel pomoči pri pripravljanju materialov za jubilejne izdaje in zbornike, in čeprav so bile teme zelo podobne, se teksti nikoli niso ponavljali. Njegov odličen, poljudnoznanstveni način pisanja, z velikim smislom za lepo pisano besedo, je še danes svež in privlačen za branje.

Zato je nagrada Ludvik le majhna zahvala za njegov velik prispevek pri časopisu Litostroj.

Prav tako pa si časopisa ne gre zamisliti tudi brez drugega velikega dopisnika Toneta Ermana. Svoje bodice je stresal že pred tridesetimi leti in jih stresal še danes. Najprijetneje ga je označiti za velikega humorista in zbadljivca, vendar je med vrsticami tudi zelo kritičen in bi se z malo resnejšim tekstom zlahka zameril množici ljudi. Vendar v svojih komentarjih nikoli ni presegel meje med humorjem in žaljivostjo, kar je velika umetnost pisanja. Tudi tovariša Ermana odlikuje bleščeč jezik in stil pisanja, pa tudi velika objektivnost v poročanju — pa naj zadeva šport ali problematiko z njegovega strokovnega področja — prodajo hidroelektrarn na domačem trgu. Odlično se je znašel v vseh vrstah pisanja: v bodicah, komentarjih, poročilih, intervjujih in še in še. Kljub kvaliteti vseh

člankov pa so bile najbrž najbolj odmevne njegove letoletne bilance, kjer si je dal duška tako na račun ljudi kot na račun dogodkov. Njegovo raznovrstnost pisanja si lahko razlagamo le z njegovo raznovrstno aktivnostjo in širino, saj je bil ne le predan svojemu delu, temveč z dušo in srcem tudi planinam in vsem vrstam smučarije, pa slikarstvu in vrsti drugih konjičkov. On ni nikoli pasivni opazovalec družbenih dogajanj, pri vsem želi biti aktiven in učinkovit. Zdaj je svojo preteklo dejavnost — očetovstvo številnih otrok malce preusmeril v funkcije starega ata, službeno aktivnost v upokojensko (aktivnost), poklic popoldanskega zidarja pa v rekonvalescenta. Upamo, da bo tudi pri slednjem discipliniranem, čeprav mu bo

Veterana našega časopisa Leopold Šolc in Tone Erman

to najbrž najtežje, ker je »po naročilu«.

In čeprav je zdaj že v družini upokojencev, je še vedno na moč aktiven član uredniškega odbora, ki s svojim iskričnim duhom prekomentira vsako številko časopisa in na prijeten način burka naše že utečene misli. Upamo, da bo tovarišu Ermanu toplo pri srcu, ko bo doma pogledal Ludvika, saj bo vedel, da ga je dobil za svoj poklic novinarja, kar v Litostroju seveda ni kar tako.

Od svojega prihoda naprej pa je bil pri našem časopisu tudi Tone Tomažič. Podrl nam je že vse prej utečene predstave o suhoparnih pravnikih, saj se je izkazal ne le kot odličen dopisnik, ki obvladuje vse vrste pisanja, temveč tudi kot dopisnik z bogatim smislom za opazovanje dogodkov in njihovega opisovanja. Tudi Tonetu se pozna njegova širina in ogromno zanimanje za dogodke na vseh področjih družbenopolitičnega in kulturnega dogajanja, kjer nikoli ni mogel stati ob strani. Njegova značilna neposrednost se vedno odraža v odprtosti pisanja, pa naj zadeva planinsko,

Za priznanje se je toplo zahvalil tudi Anton Tomažič. (Foto: T. Š.)

pravno, družbenopolitično ali kulturno dogajanje. Tako se nam je skozi časopisje predstavil kot strokovnjak, karikaturist, humorist, fotograf in odličen satirik. Nekaj časa je bil tudi predsednik uredniškega odbora, ki je pod njegovim vodenjem dobro deloval, njegova zasluga pa je tudi začetek izhajanja Kulturnega kažipota, ki je po zanimivosti in nenavadnosti dejansko odraz njega samega. Zato naj bo tudi Tonetu Ludvik znak našega priznanja za vse njegovo sodelovanje pri časopisu Litostroj. Ludvikovo pero pa naj ga opominja, da njegovo delo še ni končano, kajti kvaliteta časopisa še vedno temelji predvsem na odličnih dopisnikih.

In nenazadnje — kdo si ne zasluži najbolj svojega sina, kot njegov oče? To je Alojz Metelko, ki se je vsaj za časopis prikazal iz anonimnosti pred približno desetimi leti. Prve, še malce negotove Lojzetove risbe so se kmalu izoblikovale v čisto določenega Litostrojčana, ki smo ga skupaj poimenovali Ludvik. Rekli bi, da se za njimi

Takih sodelavcev si želimo tudi v bodoče, saj nam bo to zagotovilo, da bo časopis tudi v bodoče tako dober, kot je bil v svojih skoraj tridesetih letih izhajanja.

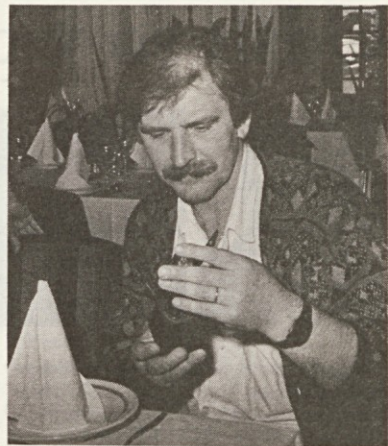
Moram reči, da so bili dopisniki nagrad veseli in so bili nanje ponosni, saj je to vendarle izraz priznanja za dolgoletno delo, ki je pogosto potekalo ob rednem, a ni zahtevalo nič manj naporov. Žal mi je, da zaradi naše izredno slabe tehnične opremljenosti nismo mogli posneti pogovorov, saj bi bili zelo zanimivi tudi za bralce. Skušala pa jih bom vsaj malo povzeti.

Tovariš Šolc je dejal, da ga je priznanje zelo presenetilo in ga ni pričakoval, ga je pa zato še toliko bolj vesel. S svojimi članki je sodeloval že pri »Turbini«, predhodnici našega časopisa, objavljaj pa je predvsem poučne in vzgojne članke. Ugotovil je namreč, da delavci sploh ne znajo brati tehničnih risb, zato si je v poljudni obliki prizadeval, da bi to bralcem razložil. To je ponazoril s primerom, ko so dali v železarno Ravne izdelati šestmetrsko turbinsko os. Seveda je bila zaradi velikosti risba narejena v šestih delih, ampak tudi turbinska os je prišla iz železarne v šestih delih!

Kot eden prvih Jugoslovanov je bil takoj po vojni tudi v Španiji, ki je bila tedaj še pod Francovo diktaturo. Čeprav se je udeležil strokovnega kongresa, je v zelo zanimivi obliki bralcem predstavil tudi življenje in pokrajino ter navade Španije in Spancev. Tovariš Šolc je obudil še veliko lepih spominov na najrazličnejše objekte, ki jih je gradil Litostroj, najbolj pa mu je ostal v spominu montaža HE Rama. Potrebno je bilo odpraviti neko napako, ki jo je z vztrajnim delom odkril, to pa je prineslo velik ugled tedanjemu Litostroju in njegovim strokovnjakom.

Lepih, pa tudi slabih spominov je bilo še veliko. K sreči pa človek slabe hitro pozabi in se spominja le lepih. Tovariš Šolc je še vedno prepričan, kljub sedanjemu slabemu položaju, da je prihodnost Litostroja — še posebej v turbinski proizvodnji — zagotovljena. Potrebno pa je zavzeto delo na razvojnem in strokovnem področju ter izobraževanje in priučevanje vrhunskih strokovnjakov, ki jih v tem času Litostroju manjka.

Za priznanje se je toplo zahvalil tudi naš Eto (tovariš Erman). Priznal je, da mu je bilo vedno v veselje pisati o stvareh, ki so ljudi zanimale in da je bil vesel, če so ljudje o člankih razpravljali. Že po svoji naravi je rad pisal humoristične članke, vesel pa je bil tudi odmevov na ostrejši stvari, ki si jih je privoščil bolj ob novih letih ali obletnicah tovarne. Čeprav je zdaj že v pokoju, je dejal, da bo še naprej ostal naš dopisnik, pa naj bo to iz upokojenskega življenja ali

»Očetje in sinovi« — priznanje Alojzu Metelku.

s stališča zdravstvenih izkušenj. Prebolel je namreč srčni infarkt, kar je dano malo ljudem, zato si želi, da bi njegove izkušnje pomagale tudi drugim.

Med sodelavci, ki so še vedno aktivni, celo v cvetu ustvarjalnih moči, je Anton Tomažič. Tudi on je izrazil zahvalo za priznanje, ki ga ni pričakoval, a ga je bil zelo vesel, potem pa je pohvalil naš časopis, ki postaja vedno boljši in vedno odprtejši. Res je, da to ni le naša zasluga temveč je v veliki meri tudi odraz vedno večje demokratičnosti in kritičnosti naše družbe, pa tudi odsev dosti odprtejši uredniške politike in prizadevnosti ustvarjalcev in soustvarjalcev časopisa. In če želimo, da se bo naša celotna družba razvijala še naprej, se moramo takšnega koncepta držati tudi v prihodnje.

Zadnji se je zahvalil najbolj redkobesedni Lojze Metelko. Dejal je, da bo raje bolj malo govoril in več narisal — in smo bili vsi zadovoljni.

Kasneje je postajal pogovor vedno bolj sproščen in prijateljski.

Priznati moram, da je bilo sodelovanje s temi dopisniki ves čas zelo lepo in prijetno, srečevali smo se že kot stari prijatelji. Ti ljudje za uredništvo že dolgo niso bili več zgolj anonimni dopisniki ali vzvišeni strokovnjaki, ki so odlično obvladovali svoja strokovna področja, temveč ljudje, polni širine in vsesplošne angažiranosti.

Tako kot smo sedaj prepričani, da so Ludviki prišli v zares prave roke, si želimo, da bi tudi januarja ob podelitvi Ludvika za letošnje leto lahko rekli isto. Zato postanite tudi vi naši dopisniki in prijatelji!

M.M.

Izgleda, da je sončna pripeka malo razredčila tudi vrste viličarjev — ali pa je vzrok kje drugje? (Foto: T. Š.)

994 učencev na počitnicah

Da, dragi bralci, v času, ko boste prebirali te vrstice, so naši učenci na zasluženem odih. Večina od njih se lahko resnično predaja različnim razvedrilom, drugi pa imajo še nekatere obveznosti. Tako nekateri razmišljajo, kdaj se bodo pripravili na poprave izpite, večino diplomantov četrtega letnika pa čakajo sprejemni izpiti za nadaljevanje študija na fakulteti. Učitelji so uredili še zadnje zapiske, statistike, načrtovali delo za novo šolsko leto in druga drobna opravila ter s 5. julijem pričeli kolektivni dopust.

Nekaj statističnih podatkov: V šolskem letu 1987/88 je bilo prvega septembra vpisanih 1045 učencev, v 36 oddelkih. Do konca šolskega leta je prenehalo s šolanjem ali pa se je preusmerilo na druge šole 51 učencev. Večina teh so bili učenci 1. in 2. letnika.

V prvem letniku je bil najboljši oddelek elektronikov (1. e.), ki je dosegel 76,9 % učni uspeh. V drugem letniku so bili najboljši učenci strojni tehniki (2. a), ki so dosegli 88 % učni uspeh. V tretjem letniku so bili najboljši učenci kombiniranega oddelka strojnikov in metalurgov (3. h), ki so dosegli 93 % učni uspeh, v četrtem letniku pa so bili

najboljši učenci elektrotehniki (4. d), ki so dosegli 79 % učni uspeh.

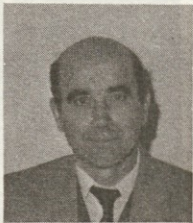
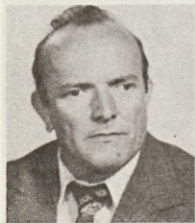
Učencem prvega letnika delajo največ težav matematika, fizika in tehnično risanje. V drugem letniku so to slovenski jezik in književnost, tehnično risanje s strojnimi elementi ter mehanika s transportnimi napravami. Učencem tretjega letnika ne leži matematika, v četrtem letniku pa ni izrazitih težav.

Tudi letos so učenci poleg rednega pouka imeli bogate naravoslovne, kulturne in športne dejavnosti, posebno pa so se odlikovali učenci z raziskovalnimi nalagami.

Prizadevanja delavcev šole so bila usmerjena v obnavljanje in posodabljanje učne tehnologije. Znano je, da že drugo šolsko leto nudimo učencem sodoben pouk računalniško podprte strojne obdelave. V zadnjem času poskušamo dopolniti tehnično risanje za učence zaključnih letnikov z računalniki (sistem CAD-CAM). V novejšem šolskem letu bomo lahko poučevali pnevmatiko z osnovami krmiljenja v novem učnem kabinetu. Pripravljam pa tudi gradivo za poučevanje hidravlike in robotike.

Franc Rihtaršič

Odšli so v pokoj

V juniju smo se poslovili od našega dolgoletnega sodelavca Martina SOLCETA, ki je odšel v zaslužni pokoj. V Litostroju se je zaposlil leta 1953, in sicer v jeklolivarni.

Zaradi zdravstvenih težav je bil premeščen v našo pralnico kot kurjač. Čeravno je bil invalid III. kategorije, je naložil v peč nešteto ton premoga.

Po ukinitvi pralnice je bil premeščen v vzdrževalno skupino, kjer je dočkal svoj zaslužni pokoj.

Za vse se mu iskreno zahvaljujemo in mu želimo še vrsto let zdravja in osebne sreče. Sodelavci

V mesecu maju je odšel v pokoj naš dolgoletni sodelavec Marjan TROBEC iz tozda Montaža.

V Litostroju se je zaposlil že leta 1952 kot strojni tehnik in je delal na področju montaže regulacijske opreme turbin.

Že takoj na začetku je pokazal izredno natančnost in doslednost, ki je potrebna za montažo te opreme, zato so mu bile zaupane montaže in preizkusi regulacijske opreme na najzahtevnejših hidroelektrarnah doma in v svetu. Na vseh gradbiščih je zaupane naloge opravil z največjo natančnostjo in s tem dostojno predstavljal kvaliteto litostrojskih izdelkov. Kot vodja obrata je želel red in disciplino, tudi sam je s tovrstnimi vrlinami dosegel veliko spoštovanje med svojimi sodelavci in vsemi, ki smo sodelovali z njimi.

Za vse se mu sodelavci iz tozda Montaža iskreno zahvaljujemo in mu želimo, da bi še veliko let zdrav in vesel med svojimi bližnjimi užival svoj pokoj.

Sodelavci

1. marca se je upokojil naš sodelavec Silvester JAKOŠ. V Litostroju se je zaposlil leta 1961, in sicer v sedanjem tozdu Iveta. Delal je kot transportni delavec za zbiranje odpadnih surovin in ostružkov.

Leta 1977 je prišel v tozdo Montaža, kjer je ostal vse do svoje upokojitve. Pri nas je delal kot manipulant-skladiščnik, nazadnje pa je bil yoznik paletnega dvigala.

Čeprav nam je žal, da smo izgubili dobrega sodelavca in tovariša, mu želimo v pokoji še mnogo zdravja in osebne zadovoljstva. Sodelavci iz tozda Montaža

Konec marca je odšla v pokoj Jožefa KUTNAR, skupinovodja v snažilni skupini TOZD ZSE.

Jožefa Kutnar se je zaposlila v Litostroju 1965. leta kot snažilka, pozneje pa je dolga leta opravljala dela in naloge skupinovodje snažilk. Svoje delo je opravljala vzorno, za kar se ji delavci zahvaljujemo in ji želimo še veliko lepih trenutkov v nadaljnjem življenju.

Sodelavci

Glasilo delavcev Titovih zavodov Litostroj Ljubljana, Djakovičeva 36 izhaja enkrat mesečno v času od 20. do 30. v mesecu (občasno s posebnimi prilogi) v nakladi 5800 izvodov. Izdaja ga delavski svet delovne organizacije, ureja pa odbor za obveščanje (časopisni svet) pri delavskem svetu delovne organizacije in uredniški odbor: predsednik Vukoslav Živković in člani: Vjekoslav Jantol, ing. Mirko Čepuran, dipl. ing. Mira Šček, Slobodan Nikolić, ing. Silvan Štokelj, Radenka Kovačić, dipl. prav. Dubravka Krneta in odgovorni urednik Karel Gornik, glavna urednica Marijana Meglič, tehnična urednica Estera Lam-pič, novinar dipl. soc. Anton Škrjanec, lektorica prof. Vesna Tomec. Tel. uredništva 558-341 (h. c.) interna 13-70, 13-71, 13-79. Tisk Tiskarna Ljubljana.

Glasilo redno izhaja od januarja 1960, od junija 1976 pa je tudi ustrezno registrirano pri pristojnem republiškem komiteju za informiranje in je s sklepom 421 - 1/72 oproščeno prometnega davka. Poština plačana pri pošti 61102 Ljubljana. Naslovniki prejemaajo glasilo brezplačno.

V juniju se je poslovila od nas in odšla v zaslužni pokoj naša dolgoletna sodelavka Angela ŽOHAR, zaposlena kot komercialist v kisikarni.

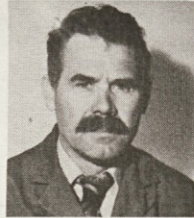
V Litostroju se je zaposlila leta 1954, delo komercialista pa je opravljala od leta 1983. Pred tem je uspešno opravljala različne delovne naloge, v kisikarni delo evidenčnika in administratorja. Kot delovno in vestno delavko jo bomo zelo pogrešali.

Za prizadevno in uspešno delo se ji najlepše zahvaljujemo in želimo še veliko zdravih in srečnih let v družinskem krogu.

Sodelavci iz tozda IVET

Konec maja je odšel v pokoj Anton ŽELJKO, strojnik v kisikarni. V Litostroju se je zaposlil leta 1949 kot strojni ključavničar. Delo strojnika v kisikarni je opravljal od leta 1964. Vse do upokojitve je vestno, uspešno in z veliko odgovornostjo upravljaj, naprave za proizvodnjo kisika v treh izmenah in dela prostih dneh. Bogate izkušnje je nesebično prenašal na mlajše.

Za njegov trud in dolgoletno sodelovanje se mu zahvaljujemo, v pokoji pa mu želimo še veliko zdravja in zadovoljstva.

V letošnjem letu so zaključili svoje dolgoletno delo in odšli v pokoj kar trije sodelavci iz Srednje šole tehniških strok Franca Leskoška-Luke.

Marija POPOVIĆ je bila zaposlena v domu učencev naše šole kot snažilka vse od leta 1965. V vseh teh letih je vzorno in vestno opravljala svoje, velikokrat nevhvalno delo, in mnogim generacijam učencev iz doma bo ostala v spominu kot izredno delavna in natančna. Spominjali se je bomo tudi vsi njeni sodelavci in sodelavke.

Franc SVOLJŠAK je letos dopolnil štiri-deset let delovne dobe. V naši šoli je bil zaposlen vse od leta 1959, in sicer kot učitelj praktičnega pouka elektrom usmeritve. Bil je vzoren učitelj tridesetim generacijam naših učencev, dal jim je veliko znanja, saj je bil strokovnjak na svojem področju.

Naslovnik neznan

V juniju je bilo vrnjenih 23 časopisov Litostroj z naslednjimi naslovi: Sakib Abdić, Travniška 17, 61000 Lj.; Ivan Benički, Zihlerova 8, 61000 Lj.; Primož Cedilnik, Tacen 76, 61000 Lj.; Halil Čehajić, Delakova 36, 61000 Lj.; Marija Čuk, Andrejševa 14, 61000 Lj.; Stojan Gavrilović, Brilejeva 8, 61000 Lj.; Hasan Jusić, Pot k Savi 29, 61000 Lj.; Ivan Jus, Cirilova 1, 64000 Kranj; Kamer Karadjice, Bri-ljeva 8, 61000 Lj.; Kasim Kasumović, Travniška 17, 61000 Lj.; Andrej Kodba, Borovniška 11, 61000 Lj.; Mijo Mičano- -vić, Rudija Papeža 32, 64000 Kranj; Boris Mohorić, Mazejeva 25, 61000 Lj.; Marija Podgoršek, Drabosnjakova 9/B, 61000 Lj.; Edhem Selić, Čančkova 8, 61000 Lj.; Franc Strmec, Drabosnjakova 9/C, 61000 Lj.; Janez Škof, Sp. Pirniče 71, 61215 Šmartno pod Šmarno goro; Zlatko Štos, Marinkov trg 13, 61000 Lj.; Dragomir Travica, Marinkov trg 2, 61000 Lj.; Marina Trofenik, Jamova c. 46, 61000 Lj.; Franc Trtnik, Tacen 9/A, 61215 Šmartno pod Šmarno goro; Boško Vuko- -vić, Lojzke Štebičeve 5, 61000 Lj.; Milena Zec, Šišenska cesta 39, 61000 Ljubljana.

Pravilen in natančen naslov nam sporočite pisno na naslov: ZPS TITOV ZA- -VODI LITOSTROJ, Center za samo- -upravljanje, DPO in informiranje, 61000 Ljubljana, Djakovičeva 36, ali po telefonu na številko (061) 556-021 ali 558-341, interna 1371. Obenem pa sporočite svoj naslov ali spremembo tudi referentu za zaposlovanje na številko 558-341, interna 1316.

gpm

Upokojenci pa kar vrtajo

Odbor AU Litostroj se je v pasjih dneh v začetku julija zbral kar pod lipico ob balinišču. Odbor sicer ni bil povsem sklepčen, kajti nekaj članov je gotovo hotelo čimprej zapraviti tistih 35.000 dinarjev regresa, ki jim ga je letos velikodušno odmeril SPIZ za rekreacijo, in bi jih tako najbrž našli kje v Mostecu, na Rašici ali pod Šmarno goro — vendar sestanek ni minil brez nekaterih spodbudnih misli o bodočem delu in konkretnih sklepih; naj jih s tem posredujemo vedno številnejši družini nekdanjih delovnih zagnancev.

Glavna tema razgovora je bil teden upokojencev občine Šiška od 11. do 17. septembra. Na njem naj bi naš aktiv sodeloval: v rekreativnem delu programa z ekipo balinarjev in moštvom šahistov, v kulturnem pa z udeležbo na razstavi ročnih in umetniških del.

Ker gre pri tem za opaznejšo predstavitev našega mladega aktiva, vabimo vse zainteresirane za sodelovanje v zgoraj navedenih dejavnostih, da se udeležijo informativno-pripravljalnega sestanka, ki bo v petek 5. avgusta ob 9. uri na prostoru tovarniškega balinišča. Kdor na ta sestanek ne bi mogel priti, naj se po telefonu oglasi referentu (enemu izmed najmlajših upokojencev) Ludviku Šarfur, da bomo mogli pravočasno oddati potrebne prijave (tel. št. 50-702).

Na ta razgovor pa so povabljeni tudi vsi tisti upokojenci, ki si želijo izletov z umirjenjšim korakom in bolj odprtimi očmi za lepoto in mikavnost narave kot so jih imeli včasih, ko so še mladih nog dirjali okrog...

Gotovo vas zanima, kaj je z izpolnitvijo zahtev, ki jih je aktiv predložil na ustrezne forume v DO. Za zdaj ni mogoče povedati nič drugega kot to, da se zadeve premikajo in bodo rešitve posameznih vprašanj sprejete takoj ko bodo to omogočale razmere.

Sicer pa se bomo o tem in onem več pogovorili na občnem zboru aktiva, ki ga predvidevamo konec septembra. Dotlej pa ostanite zdravi in v vedrem pričakovanju novih pokojninskih usklajevanj...

ETO

Zahvale

Ob smrti mojega očeta Stanega Štemplja se iskreno zahvaljujem vsem, ki so darovali cvetje, sočustvovali in ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Sin Gorazd

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi moža in očeta Antona PEČKA se iskreno zahvaljujem sodelavcem tozdog TVN, SŠTS in vsem, ki ste z nami sočustvovali, poklonili cvetje, nudili pomoč in ga spremili na zadnji poti.

Zahvaljujem se litostrojski godbi in govornici za poslovilne besede.

Žena Marija in hči Zlata

Sodelavcem iz oddelka tehnične kalkulacije, predkalkulacije in ostalim se ob moji upokojitvi prav lepo zahvaljujem za darila in prisrčno slovo.

Viktor Tomažič
TOZD PRODAJA

Ob odhodu v pokoj se prisrčno zahvaljujem vsem prijateljem in sodelavcem za dolgoletno sodelovanje, posebej pa vsem, ki so bili na slovesnosti ob upokojitvi. Inženir Penko mi je namenil nekaj prisrčnih poslovilnih besed, vesel pa sem bil tudi mnogih praktičnih daril, ki me bodo spominjali na dolga leta, preživeta v Litostroju.

Vsem sodelavcem in ostalim Litostrojsčanom želim še veliko uspehov pri nadaljnjem delu.

Jože Južna

Dušan Šparemblek

IMAM IME,

A KDO SEM?

KAJ BO IZ MENE?

STARI GOVORE IN GOVORE,

A ČESA NAJ SE NAUČIM?

NJIHOVE NEUMNOSTI IN ZLAGANOSTI?

GOVORE O STVAREH, KI JIH NE RAZUMEM,

TODA MOJA GENERACIJA HOČE GOVORITI!

KDO STE?

NAŠI BOGOVI?

SAMO ZA DENAR VAM JE!

KAJ BO IZ NAS?

RAD BI BIL ČLOVEK,

RAD BI ŽIVEL IN PUSTIL ŽIVETI,

TODA OKOVI OKOLJA

TEGA NE DOPUSTIJO.

Povprečna zgodba

Ko se povprečni samoupravljalca se bolj povprečnega socialističnega samoupravnega sistema naveliča te povprečnosti in se odloči, da bo iz nje izstopil, je prvo kar lahko stori, da izbere eno od možnosti, ki so mu na razpolago.

Prva možnost je, da se odloči za iznajdljivost v socialističnem samoupravnem sistemu, bolj grobo rečeno, da krene po stopinjah »karijerista«. Če želi uspeti, se mora pretvarjati, da ne razmišlja, postati mora povsem pokoren in vesten, svojo hrbtenico pa mora narediti čimbolj elastično. V tem času se mora potruditi, da poleg kazanja narejene nedolžnosti in naivnosti, v čimvečji meri uporablja komolce in kolena ter vse ostale pripomočke s katerimi razpolaga, da bi si priboril, kar si želi.

Druga možnost je, da postane poslovni človek samoupravnega socialističnega sistema, grobo rečeno, njegova kriminalna inačica — »mafijaš« socialističnega samoupravnega sistema, kar

pomeni, da se nauči ukvarjati se z vsemi opravili, ki so trenutno donosna v socialističnem samoupravnem sistemu. Med ta dela sodi tudi švercanje deviz ali kate-regakoli drugega iskanega blaga v samoupravnem socialističnem sistemu.

Če hoče uspeti, je najpomembnejše, da ostanejo ti donosni posli skriti za kakšnim bolj nedolžnim.

In tretja možnost v našem samoupravnem sistemu je biti bedak socialističnega samoupravnega sistema. Za to možnost se odločajo tisti, ki so dojeli, da so vse ponujene možnosti same po sebi prav tako povprečne.

Bedak socialističnega samoupravnega sistema je tisti, ki se je zavestno ali podzvestno odrekal ostalim navedenim možnostim. In to je edino, kar je bog podaril bedaku našega samoupravnega sistema.

In bedak kot bedak se je zadovoljil tudi s tako majhnim.

Milan Aničić

V spomin

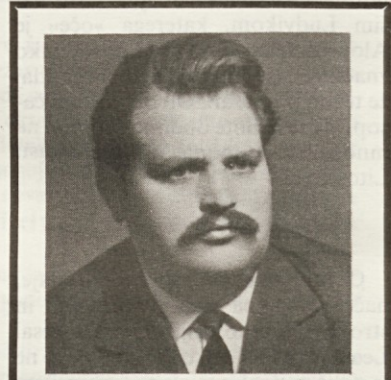
20. junija 1988 se je pretrgala življenjska nit naši sodelavki Esteri SAPRUNOV. Kruta usoda je prekinila njene lepe načrte o življenju v pokoji.

Iz rodne Prekmurja je kmalu odšla. Pot jo je zanesla v Ljubljano, najprej v Zavod za statistiko, leta 1955 pa v Litostroj. Njena prva zaposlitev v našem podjetju je bila v računskem centru, nato pa je bila več kot 30 let vodja statistike. Na svojem delovnem mestu je bila izredno prizadevna, svoje bogate izkušnje pa je vseskozi prenašala na mlade kadre.

Od nje smo se poslovili 23. junija 1988 na ljubljanskih Žalah.

Pogrešali bomo njeno vedrino.

Sodelavci

Prehitro in nepričakovano se je konec maja za vedno poslovil od nas Anton PEČEK, upokojeni vratar iz Srednje šole tehniških strok Franca Leskoška-Luke.

Bil je Litostrojsčan vse od pomladi leta 1954. Petnajst let je opravljal službo vratarja na različnih mestih v tovarni, leta 1969 pa je prišel v šolo, takrat še v Izobraževalni center Litostroj. Čez dobri dve leti je bil invalidsko upokojen, a je še vedno ostal z nami. Vsa leta, dobesedno do zadnjega, nam je vedno priskočil na pomoč, kadar smo potrebovali koga, ki bi bdel nad šolo, nad učenci v domu in v šoli.

Rad je bil z nami in mi smo bili radi z njim. Nikoli nismo šli mimo, ne da bi izmenjali z njim tople besede in sproščene nasmehe. Bil je vedno vesel, sproščen in priazen, vedno se je rad udeleževal naših srečanj, izletov, praznovanj. In nihče ni niti slutil, da bo tako hitro prišlo naše slovo. Odšel je od nas v svojem šestinpetdesetem letu.

Zahvaljujemo se mu za vse. V naših srcih je bolečina, a hkrati lep spomin nanj.

Sodelavci

Sodelavcu v slovo

6. 7. 1988 smo se na pokopališču Trebelno za vedno poslovili od našega sodelavca Jožeta MRAMORJA. V Litostroju je bil od 3. 11. 1984 kot lanser I. v TOZD TVN. Kruta smrt je prekinila njegovo šele dobro začeto življenjsko pot. Mnogo prežgodaj nas je zapustil, da bi lahko prispeval vse svoje znanje in sposobnosti.

V tovarni ga ne bomo več srečevali, vendar se ga bomo spominjali. Sodelavci TOZD TVN

Zahvali

Ob odhodu v pokoj se zahvaljujem vsem sodelavcem in vodstvu tozda IVET za praktična darila. Vsem skupaj želim še veliko uspehov pri delu.

Angela Žohar

Vsem sodelavcem iz tozda PZO se zahvaljujem za darilo in lepe želje ob mojem odhodu v pokoj. Vsem želim še veliko uspehov pri nadaljnjem delu.

Franc Žohar

Rekreacija je zabavna, pa naj bo na prostem ali v telovadnici (Foto: B. Francelj)

Čateški raport

Letošnje udeležence, programsko medicinskega aktivnega oddiha iz naše DO so sindikalne organizacije po tozdih zbrale kar na hitro — po enoletnem premoru je bilo to veselo presenečenje za vse nas. Odhod je bil predviden za nedeljo 15. 5. 1988.

Na avtobusu še zadnje preštevanje in ugotavljanje ter prvo seznanjanje s tistimi, ki se še nismo poznali. Naš vodja je bil tovariš Šmon. Z nami je bil tudi fotograf Bogdan iz Propagande, da je posnel veselo potovanje. Spremljal nas je topel pomladanski dežek, ki pa ni kvaril prijetnega vzdušja med nami.

Okrog petih popoldne smo že bili v termah Čatež. Namestili smo se po bungalovih, ličnih hišicah, ki stoje ob zdraviliškem domu, kjer smo imeli restavracijo.

Prvi dan po večerji so nas seznanili z urnikom oziroma programom dela za naslednji dan.

V ponedeljek zjutraj smo se zbrali pred hotelsko ambulanto, kjer smo opravili teste in medicinske preglede. S kartoni in anketnimi listi v rokah smo bili hitro vsi pregledani. Obveščeni smo bili, da je v istem času kot mi na aktivnem oddihu tudi skupina delavk in delavcev iz tovarne Peko. Nas je bilo trideset, njih pa sedemnajst. Razvrščeni v tri grupe A, B, C, smo po kosilu odšli na ogled kompleksa hotelskih bazenov, igrišč in kampa, Strmeli smo nad urejenostjo. Nekatera podjetja imajo tu lepe počitniške hišice, tako da smo se samo spraševali, zakaj Litostroj nič ne ukrene, da bi si tudi naš delavec lahko privoščil letovanje in kopanje v tem prelepem zdravilišču. Upajmo na boljše čase in na to, da bo še v tem stoletju tudi naša DO vložila del sredstev v prikolice ali hišice in v prostor v tem kampu. Tako počitnikovanje je vse bolj priljubljeno in sindikatu priporočamo naj razmisli o predlogu za postavitev prikolic ali enodružinskih hišic, predvsem pa za tiste delavce, ki jim topla voda v Čatežu vrača zdravje.

Vsaka skupina je imela svojega vodjo, ki je kot profesionalac zaposlen v hotelu. Pod njegovim vodstvom nato vsaka skupina opravlja rekreacijsko medicinski program, ki je vsak dan posebej objavljen na oglasni deski v prostorih hotela.

Dopoldan je čas vadbe od 9. — 12. ure, popoldne pa od 15. ure — 17. ure. Predvsem zjutraj je telovadba in tek, v ostalih desetih dneh pa se zvrstijo še kolesarjenje, planinarjenje, odbojka, namizni tenis, kuglanje, balinanje, streljanje z zračno puško, badmintom, metanje krožnikov iz plastike in pa veliko, veliko plavanje. Po kolesarjenju je tudi savnanje. Pri vseh teh vajah in pri skupnih kosilih pa ob večernih urah smo se spoznavali drug z drugim in bili veseli, da je utihnil ropot strojev, telefonov in kup drugih skrbi, domačih in tovarniških. Nedateri izmed nas, ki smo dlje časa na tem svetu, ne bomo imeli več priložnosti za tak zelo koristen obisk v termah Čatež. Drugi mlajši morda še, in želim jim, da bi še šli, saj so doživetja nepozabna, telo pa se okrepi in človek si nabere novih moči za nove delovne napore.

Zelo dobro smo se spoznali z delavci in delovkami iz Peka. Na koncu smo bili že kar nerazdruženi prijatelji in marsikakšno prijateljstvo, ki je bilo tu sklenjeno ne bo šlo kar tako v pozabo. To pa je tista človeška vrednota, ki smo je vsi tako zelo potrebni.

Vsem nam je ostal v lepem spominu družabni večer na gradu v Mokričah. Tu je lepa kristalna dvorana, tako sem jo kar sam poimenoval, mize so bile okrašene s šopki in svečami. Vzdušje pri večerji je bilo lepo in ko smo se še povrteli ob zvokih glasbe, je bilo treba kar prehitro oditi domov.

Verjetno ni nikogar med nami, ki bi iz Čateža odšel nezadovoljen. Tu se v imenu vseh zahvaljujem konferenci sindikata Litostroja, da je spet začela uresničevati program aktivnega oddiha.

Bodočim udeležencem želimo, da bi se imeli lepo in se okrepili za vsakdanje delo. Zahvalim naj se tovarišu Šmonu za njegovo prizadevanje in za skrb, ki jo je imel z nami. Na koncu pa hvala tudi vsem delavcem in osebju v termah Čatež, ki so bili z nami zelo prijazni in so nas spremljali pri naših prizadevanjih za izboljšanje zdravja in počutja.

Alojz Novak

Tudi s kolesarjenjem si človek utrjuje zdravje.

Tudi tokrat uspešno

Z zaključkom zimske lige v streljanju z zračno puško tekmovali s tem orožjem za letošnji pomlad še ni bilo konec.

Učenci naše šole so namreč sestavljali mladinsko ekipo v tekmovalstvu za počastitev dneva mladosti. Že nekaj časa smo pričakovali njihov popolni uspeh. To pa se je zgodilo prav na njihov praznik 25. maj.

Z dvema ekipama so zasedli 1. in 2. mesto, med posamezniki pa 1., 2., 4., 5. in 6. mesto

Temu tekmovalstvu je sledil tradicionalni četverboj med šolskimi centri občine Šiška: KŠM (kadeti), ŽŠŠ (železničarji), SŠEN (elektroniki) in naša šola.

Še največji odpor so našim mladincem nudili kadeti iz miličniške šole v Tacnu (KŠM). Zaradi izenačenosti naše ekipe so kadeti morali priznati premoč Litostrojčanov kar za 37 krogov, tretji so bili strelci ŽŠŠ in četrti SŠEN.

V tem času je potekalo tudi šolsko prvenstvo, na katerem je sodelovalo 52 tekmovalcev.

Prvi trije: Radivoj ANIČIČ, 4.d — 173 krogov. Uroš ŠEME, 2.b — 172 krogov Vid GLAVAN, 1.k — 172 krogov.

Že od aprila 1988 pa je potekalo vsakoletno tekmovalstvo med tozdi Litostroja. Udeležba je bila kar solidna, ne pa najboljša. Pogrešali smo ekipe iz tozgov OBDE-LAVA, NABAVA in PPO. Tekmovalje je

potekalo brez pripomb in v zadovoljstvo vseh nastopajočih. Ta preizkus strelskih sposobnosti nam bo služil pri izbiri ekipe za letne igre ZPS 1988, katere letos organizira Litostroj.

S svojim nastopom so na tem tekmovalstvu presenetile tudi štiri tovarišice, za katere upamo, da bodo ob takih in podobnih prilikah še prešle.

REZULTATI

EKIPNO:	
1. SŠTS	778 krogov
2. IRRP	772 krogov
3. TVN	731 krogov
4. SSP	722 krogov
5. PZO	721 krogov
6. ZSE	679 krogov
7. PUM (Modelna)	656 krogov
8. PRODAJA	624 krogov
9. PUM (Livarna)	592 krogov
10. IVET I.	567 krogov

11. IVET II.	562 krogov
12. PZO II.	543 krogov
13. PTO III.	461 krogov
14. OB (en tekmovalce)	150 krogov

POSAMEZNO:

	krogov
1. Janez MRKUN, IRRP	187
2. Miroslav JAGOŠ, PZO	175
3. Franc PRESEČNIK, SŠTS	175
4. Rado NEVENKIČ, TVN	174
5. Janez GROM, SŠTS	173
6. Kladvij AVBELJ, TVN	168
7. Rudolf LEPEN, SSP	167
8. Darko PIRC, PUM	164
9. Miha GROBIN, PRODAJA	164
10. Nevenka STRNAD, IRRP	160
11. Janez OZAŽEM, PUM	159
12. Borut HROVAT, SSP	157
13. Alojz DONKO, IRRP	156
14. Milan PRELESNIK, PUM	156
15. Vlado KEJŽAR, IRRP	155

Posamezno je nastopilo 66 strelcev, ki bi vsi zaslužili, da objavimo njihova imena, če že ne zaradi doseženega uspeha pa zaradi prizadevnosti, toda seznam bi bil predolg. Zato vsem nastopajočim čestitamo za dosežene uspehe in jih vabimo na terlinge ob torkih in četrkih po 14. uri na avtomatsko strelišče v domu učencev naše šole.

Teniški turnir dvojic

Ob začetku letošnje sezone je zanimanje za beli šport zelo naraslo. Zasluge za to imajo tudi številni televizijski prenosi z največjih teniških turnirjev v Melbournu, Parizu in Londonu. Odlični nastopi, vrhunska igra, to so značilnosti, ki so navdušile še tako zahtevne gledalce.

Enake pa so tudi značilnosti teniškega turnirja dvojic, ki smo ga člani Teniške sekcije Litostroj organizirali v času od 9. do 12. junija letos. Vsi gledalci oziroma navijači, ki so si v omenjenih dneh ogledali igre na turnirju, so se lahko prepričali, da smo se v Litostroju naučili dobro igrati tenis. K temu so mnogo pripomogli tudi tečaji v začetku sezone.

Sedaj pa k samemu turnirju. Ker smo letos prvič organizirali turnir dvojic, je upravičeno obstojala bojazen, da bo med igralci premalo zanimanja. Vendar se je ta

bojazen izkazala za odvečno, saj so se igralci odzvali v velikem številu. Prijavilo se je 14 dvojic. Igrali smo na 9 dobljenih gemov. Sistem tekmovalstva je bil tak, da so se v finalni del turnirja uvrstile tri dvojice, ki so tekmovalce za prva tri mesta. Igre so bile zelo zanimive, saj zmagovalca nista bila znana do zadnje žogice. Kasnejša zmagovalca sta npr. proti tretjeuvrščeni dvojici že izgubljala z 0 : 4 in 1 : 5, pa sta na koncu vseno obrnila igro v svojo prid. Tudi z drugouvrščeno dvojico sta imela težave, saj sta ubranila eno zaključno žogo za zmago na turnirju in zmagala v podaljšani igri (tie break) s 7 : 5.

Rezultati finalnega dela turnirja:
Mark, Prošič : Stopar, Cimerman 9 : 5
Majič, Hrovat : Stopar, Cimerman 9 : 7
Majič, Hrovat : Mrak, Prošič 10 : 9 (tie break 7 : 4)

Končni vrstni red:

1. mesto — Brane Majič (PUM), Marjan Hrovat (PUM)
2. mesto — Stane Mrak (SSP), Hasib Prošič (PFSR)
3. mesto — Erik Stopar (IRRP), Igor Cimerman (SSP)

Z veseljem lahko ugotovimo, da je teniški turnir parov uspel in da so bili udeleženci bolj ali manj zadovoljni.

Vse udeležence turnirja, kot tudi vse ostale člane Teniške sekcije Litostroj vabimo, da se v čimvečjem številu udeležijo jesenskega turnirja posazenikov.

Igor Cimerman

NA TEKU SE DOBIMO

Kolesarski seminar

Društvo organizatorjev športne rekreacije Slovenije je 11. junija organiziralo kolesarski seminar v Škofji Loki. Teme seminarских razprav so bile namenjene predvsem organizatorjem kolesarjenja. Največ pozornosti je bilo posvečeno zdravemu načinu kolesarjenja. Slišali smo tudi zanimive razprave o kolesarski opremi, načinu treniranja vrhunskih kolesarjev za vse udeležence seminarja pa je bil najzanimivejša praktična vožnja v spremstvu enega najboljših kolesarjev Slovenije in Jugoslavije Bojana Ropreta.

Ob 16. uri se nas je zbralo 15 udeležencev v hotelu Transturi. Po uvodnih besedah Igorja Maliča in razdelitvi gradiv smo poslušali predavanje o načinu organiziranja rekreativnih kolesarskih prireditev. Navedel je težave, ki nastanejo zaradi naše velike administrativne zapletenosti. Če na primer želimo imeti zaporo ceste, je potrebno imeti na milici dokument s cestnega podjetja, pri njih pa dokument s postaje milice. Tako se vse vrti v krogu, ki ga je potrebno nekajkrat obhoditi. O tem koliko denarja se za to zapravi, raje ne bi pisal. V nadaljevanju smo slišali še nekaj o sodniških pravilih na kolesarskih tekmovaljih.

Za vse nas se je kot najprivlačnejša tema prvega dneva pokazala razprava o kolesarski opremi, od kolesa pa do kolesarskih oblačil. Pri teh je bila še posebej poudarjena skrb za zdravje kolesarja. Zato naj bi za vsako daljšo kolesarjenje imeli kolesarsko opremo iz naravnih materialov, bombaža ali volne. V poplavi sintetičnih oblačil je težko izločiti tisto, kar je za telo primerno. Kolesarske obleke se žal izdelujejo tudi iz takšnih materialov, ki koži onemogočajo normalno »dihanje«. Kakovostna oprema pa ima kakovostno primerno ceno.

Drugi dan seminarja smo poslušali predavanje o metodah in načinih treninga kolesarjev. Trener Kolesarskega kluba »Krka« iz Novega mesta Jože Majes nam je povedal, kako delajo pri njih. Opozoril je, da je napačno, če

nekdo samo kolesari. Najboljši kolesarji tečejo, smučajo, telovadijo in se ukvarjajo z drugimi športi, tudi v sezoni kolesarjenja.

Za vzdržljivo vožnjo ni pomembno le zavrteti pedala a 100-krat na minuto, kar naj bi bilo idealno, temveč je potrebna tudi zdrava prehrana. Med drugim to pomeni, da je potrebno med vožnjo zaužiti čim več hrane in tekočine. Hrana naj bodo jedi iz žitaric, sendviči, prirejeni za dva, tri grizljaje, kruh z maslom, sir, sveže in sušeno sadje... Ni priporočljiva mastna hrana, čokolada, sladki kolači... Pi-

jača je najboljša tista, ki posamezniku v tistem trenutku najbolj ustreza, seveda brezalkoholna. To so največkrat čaji (so tudi najboljši), juhe (argo), blage raztopine napitkov (maratonik, olimpič) in podobno.

Z največjim zanimanjem pa smo poslušali Bojana Ropreta, ki nam je zaupal izkušnje, pridobljene z vožnjo. Pokazal nam je, kako se sestavi kolo, ne da bi se kaj umazali. Kako se lahko zračno tlačilko uporabi kot pripomoček za nastavljanje pravega položaja sedišča in krmila, za čiščenje plašča, ko zapeljemo čez steklovino in seveda za polnjenje zračnic. Pri praktični vožnji nam je popravil držo na kolesu, tako da smo potem dajali videz pravih kolesarjev. Naučil nas je menjav pri skupinski vožnji ter kako se da z ljubelskega mejnega prehoda peljati »sto na uro«, in še marsikatero podrobnost, ki je do takrat nismo poznali.

V. Jantol

ZA NASLEDNJO ŠTEVILKO PRIPRAVLJAMO: En dan z našimi dopustniki v Premanturi

Pasji dnevi

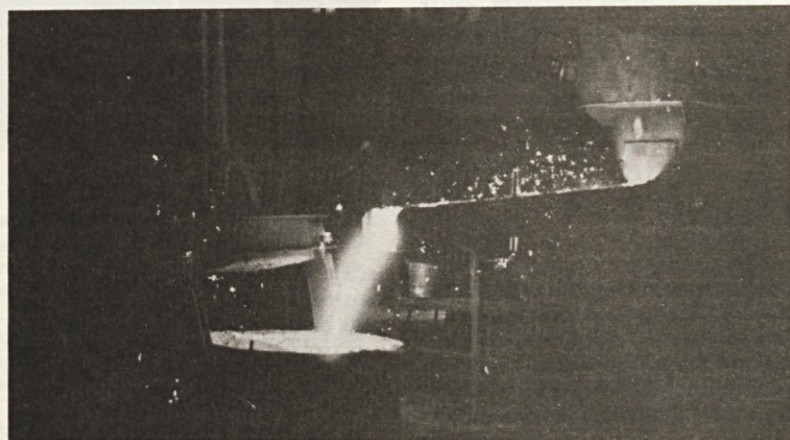
V vročih — skoraj tropskih dneh smo se sprehodili po tovarni, da bi ugotovili kje in komu je najbolj vroče. Takih prostorov ni manjkalo, o čemer pričajo tudi posnetki, ki smo jih ujeli v fotografski objektiv.

Mali toplotni udar so doživljali delavci projektive, ki delajo v zgornjem nadstropju upravne stavbe, tik pod razbeljeno streho. Zakopani so bili v papirje in okopani v znoju.

Prostor kemičnega laboratorija dodatno segreva še kvantometer, kar je ob visokih poletnih temperaturah popolnoma odveč. Prostor sicer »hladi«
aircondition, kateremu pa uspeva ohlajevati zrak, v najboljšem primeru, le do +25°C.

Lahko si mislimo, kako je ob tej vročini prijetno delati ob raztaljenem in razžarjenem jeklu.

Vročemu poletju je tu dodana še »tropska«
sopara, zato kuharicam (vsaj v teh dneh) ne smemo zameriti trenutkov slabe volje

In ob koncu dela se v tehle pečicah odpeljemo domov

Žrtve inflacije

Kratkovidna politika naivnežev

Ko smo pred tremi leti — leta 1985 sprejemali Pravilnik o delitvi sredstev skupne porabe, smo naredili osnovno napako, ker smo »pozabili«
upoštevati faktor inflacije. Danes pa se že kaže kako nas ta napaka tepe.

Čeprav ta ugotovitev velja za vse postavke kamor se delijo sredstva skupne porabe, se je to letos najprej in najbolj izrazito pokazalo pri izplačilu regresa. Regres, ki naj bi bil izplačan v višini enega lanskoletnega povprečnega OD smo morali zaradi slabega poslovanja skrčiti na 30 % lanskega OD (pa še tako je bil nižji) in seveda brez upoštevanja izredne inflacije v enem letu.

Zdaj so pred nami nagrade ob delovnih jubilejih. Situacija se bo ponovila, saj je vrednost nagrad v obliki daril ali denarnih zneskov odvisna od povprečnega neto osebnega dohodka v preteklem letu in znaša od 50 do 120 % lanskega OD. Preračunano pa

to približno pomeni, da bi dobilo 143 deset letnikov darila v vrednosti 127.427 din, 40 dvajset letnikov bi dobilo zneske približno po 200.000 din, 111 petindvajset letnikov po 254.000 din, 51 trideset letnikov pa približno po 300.000 din. Ostane seveda še 14 delavcev s polno delovno dobo, ki bodo dobili zlatnike po sedanjih — tržnih cenah. To pa je napram dolgoletni tradiciji izplačevanja nagrad jubilentom močan udarec sedanjim jubilentom, saj je realno vrednost izničila inflacija. Zato bi bilo edino realno, da se ti zneski vsaj podvojijo, kar še vedno ne bo doseglo sedanje inflacijske stopnje, pomenilo pa bi vsaj delno priznanje in nagrado

za dolgoletno pripadnost delavcev svoji delovni organizaciji.

Ob tem pa so nemara še najbolj prizadeti delavci, ki odhajajo v pokoj. Po pravilniku jim pripadajo trije povprečni OD za preteklo leto in to v današnjih razmerah znaša celih 762.000 din. To je borih 76 starih milijonov in to naj bo odpravnina delavcem, ki se poslovijo od aktivnega dela in življenja v delovni organizaciji. Še kako bi bilo treba tudi tu upoštevati inflacijski koeficient, saj je vsota v današnjih razmerah postala naravnost smešna.

Res je, da pred tremi leti nismo mogli biti vedeži, še vedno pa imamo čas, da pravilnik dopolnimo, da ne bomo oškodovani tam, kjer to ni potrebno. In čimprej bomo to storili, toliko bolje bo. Če pa bo inflacija kakorkoli le zaustavljena, pa nam bo sploh najljubše.

M. M.

V litostrojski ambulanti

Tovariš zdravnik, prevelik želodec imam za to plačo.

• Tole školkjo sem našel na podstrešju. V njej lahko poslušamo morje, videli ga letos tako ne bomo!

Za dolgoletno in uspešno sodelovanje

Litostrojski Ponte rosso Sramotna prodaja

Prav gotovo nisem osamljen primer, ki me neznansko moti, celo žali, prodaja raznih prodajalcev najrazličnejše robe pred tovarno, ki se je zadnje čase nemogoče razpasla. Žali me v prvi vrsti način prodaje — to je blago v zanikrni škatlah, ki ležijo po tleh okrog glavnega vhoda, še bolj pa sem ogorčena nad kvaliteto tega — deseto razrednega blaga. In najbolj sem ogorčena nad odgovornimi ljudmi, ki tako prodajo dovoljujejo oziroma celo podpirajo.

Očitno so minili časi, ko smo še kar kulturno kupovali in izbirali na mizah v predverju naše restavracije, ko smo imeli tudi kolikor toliko dobro blago in vsaj vtis, da ugodno kupujemo. Tile branjevci pred tovarno pa so zdaj presegli še vse meje. Izkazalo se je namreč tudi to, da je kreditna prodaja, ki jo je tovarna ali nemara celo sindikat(!) odobril, najnavadnejša lopovščina s strani prodajalcev. To blago je namreč v tovarniških trgovinah proglašeno za manj vredno in zato cenejše, pred tovarno pa ga prodajajo po enkrat višji ceni! Popolnoma enako blago je na primer v Dravljanskem centru vsaj enkrat cenejše in največkrat je za isto ceno moč dobiti precej boljše blago.

Prodajalec časopisov je naš star znanec in vedno dobrodošel gost, navadili smo se tudi prodaje sadja in medu, včasih tudi pletenih nogavic, potem pa so prišle na vrsto ribe z ozvočenim kombijem in nazadnje tale razstavni prostor ter zanikni kombi ob njem, kar me je popolnoma iztirilo. Včasih imam občutek, da smo v Ljubljani zadnji reveži, če moramo kupovati na tak način, pri tem, da nimamo več najslabših plač. Sami sebi zbijamo ceno in ugled, saj me presneto zanima, če bi si Smelt ali Lek ali občina dovolili, da jim nekdo takole »prodaja«
blago.

Upajmo, da bo vsaj vodstvo energično prepovedalo tako prodajo pred tovarno, saj smo končno tovarna delavcev in ne socialnih revežev, če že sindikat meni, da smo tudi takega načina kupovanja dostojni in vredni. In vse to pri tem, da že skoraj vsaka trgovina v Ljubljani nudi ugodne kreditne pogoje za nakupe vseh vrst blaga!

M. M.

Če pa bi se vročina konkretizirala v obliki plamena, so tu naši gasilci, ki so vedno pripravljeni za akcijo. (Foto: T. Š.)